

Nove slovenske meje

Meja na morju

LJUBLJANA, 26. 7. /DNEVNIK/ – Odbor Državnega zbora (DZ) RS za zunanjo politiko je potrdil predlog sporazuma o meji med Slovenijo in Hrvaško in s tem predsedniku vlade omogočil njegov podpis. Proti sta glasovala poslanca Nove Slovenije Lojze Peterle in Jožef Bernik. Kot sta pojasnila, na svoja vprašanja nista dobila ustreznih odgovorov, zato sporazuma nista mogla podpreti. SNS se seje protestno ni udeležila, kot je pojasnila, ker "MZZ skriva mednarodne dogovore pod oznako strogo zaupno, medtem ko hrvaška stran iste dokumente pojasnjuje na javnih novinarskih konferencah in deli integralne dele besedila vsem zainteresiranim". Predlog sporazuma sta tako slovenska kot hrvaška stran v sredo predstavili tudi javnosti. Meja na morju se začne v središču izliva reke Dragonje v Piranski zaliv, v točki, ki je približno 270 metrov oddaljena od savudrijske obale. Od tod meja poteka v zalivu v ravni črti do navidezne točke, ki je od hrvaške obale oddaljena 1200 metrov, od slovenske pa 3600 metrov. Zaradi nesimetrične oblike Piranskega zaliva to pomeni, da Slovenija dobi nekaj več kot 80 odstotkov Piranskega zaliva, Hrvaška pa nekaj manj kot 20 odstotkov. Meja nato 12 kilometrov poteka po principu vzporednika do osimske meje, ki je bila določena leta 1975. Ta meja predstavlja čelno mejo teritorialnega morja Slovenije.

Hrvaška vlada trenutno ne more pričakovati, da bi v saboru zbrala dovolj podpore za kompromisno rešitev o poteku slovensko-hrvaške meje. Matično saborsko telo bo šele konec avgusta obravnavalo sporazum, ki sta ga premiera Drnovšek in Račan dosegla in vladi odobrili. Tako bi bilo slovesen podpis sporazuma pričakovati kvečjemu septembra, ko bi ta listina - po diplomatskih običajih - izgubila oznako državne skrivnosti. Ker prav tajnost in negotovost budita največje strahove, se je hrvaška stran odločila predčasno razkriti vsebino sporazuma.

Predlog sporazuma o meji med Slovenijo in Hrvaško je največja sramota slovenske države in Slovencev, je na novinarski konferenci v Izoli povedal predsednik Civilne družbe Slovenije za mejo v Istri (CDSMI) Frane Goljevšček. Opozoril je na nedržavotvorno ravnanje politikov do vprašanja

Joško Joras

južne meje. "Borimo se za to, da ves Piranski zaliv ostane slovenski! Vasi ob Dragonji so slovenske," so pred poslopjem parlamenta vzklikali člani Civilne družbe za mejo v Istri in nekateri njihovi somišljeniki, ki so pripravili manjši protestni shod. Med protestniki je bil tudi Joško Joras, prebivalec Mlinov, Danijel Starman, koprski odvetnik, in Ana Majda Kregelj Zbačnik, nekdanja poslanka SDS. "Janez Janša, vi ste prvi, ki ste izjavili, da je Piranski zaliv slovenski, gospod Bajuk, pridružite se nam, vi ste državotvorni poslanec. Borut Pahor, pozivamo vas, da ne izdate primorskih borcev!" Zgovorni so bili tudi transparenti: "Kučan, hrvaški kralj!", "Račan - Drnovšek 3:0!" in "Joras je Slovenija." Protestniki so tudi dali vedeti, da bi morali o meddržavni meji odločiti volivci na referendumu.

Zgodovina se ponavlja, zatrjuje Piranski občinski svetnik **Joško Joras**, dominantna figura desetletnega civilnega boja za južno mejo. Ob najnovjšem dogajanju, ki izničuje vse njegove dosedanje napore, da bi dokazal, kako gre za slovensko območje, ni preveč razočaran, saj je bilo ob takšnih politikih, kot jih premore Slovenija, nesmiselno pričakovati boljši iztržek. "To, kar nam želi vlada prodati kot izjemen dosežek njene politike, je odraz naše medle zunanje politike. Izgubili smo veliko, dobili pa le tisto, kar nam po mednarodnih pravilih pripada. Zgodovina se ponavlja: leta 1918 smo izgubili Koroško, leta 1945 Trst in Gorico, leta 1954, po razpadu Svobodnega tržaškega ozemlja, etnični prostor do reke Mirne in danes zaselke. Vedno manjši smo. Slovenski narod se bo moral zamisliti, katerim politikom bo glede na slabe pretekle izkušnje zaupal svojo prihodnost!"

Slovenska zgodovina se tokrat piše na ozemlju občine, katere županja je Vojska Štular. "Vesela sem, da je državni zbor ratificiral sporazum o malo-obmejnem prometu in sodelovanju, ker ljudem ob meji prinaša bogatejšo in lažje življenje. Občina Piran že tako dobro sodeluje s sosednjimi hrvaškimi občinami, zdaj bo lahko še boljše. Turizem, promet - pomorski in cestni -, infrastruktura, šolstvo, šport, vse to bo bolj sproščeno zadihalo. Sporazum je izraz zrelosti dveh držav, dokaz evropskega koncepta, ki ga gojita. Pozdravljam tudi sporazum o meji. Gre za zgodovinsko dejanje, zlasti, ker sta državi to zmogli brez mednarodne arbitraže. To bo zanesljivo znala ceniti tudi Evropa. Na morju smo dobili maksimalno, na kopnem smo po tihem pričakovali več, vendar se je obrnilo drugače.

Toliko večje pa je v uradni Ljubljani zadovoljstvo zaradi določitve pomorske meje, s katero bo **Slovenija dokončno pridobila status pomorske, sredozemske države.** Mnenje opozicijskih strank: Slovenska vlada (LDS, SLS+SKD, ZLSD, Desus) ali še boljše in točneje rečeno dr. Janez Drnovšek končuje(jo) **Kravjo kupčijo - Slovenijo in njeno Istro nam bodo zabarantali za majhen denar ...** Z modro taktiko spuščanja majhnih kapljic slabih novic v javnost skušajo počasi Slovence in Slovence sprizniti z dejstvom, da bodo v našem(!) imenu Hrvaški prepustili Škrile, Mline, Bužine, Škodelin in Trdinov vrh ...

Slovenski predsednik **Milan Kučan** se je v Umagu sestal s predsednikom Hrvaške Stipetom Mesičem. Predsednika sta se pogovarjala o odnosih med državama, potem ko sta slovenska in hrvaška vlada minuli teden potrdili predlog sporazuma o meji in jedrski elektrarni Krško (NEK), slovenski parlament pa je tri leta po podpisu ratificiral sporazum o obmejnem prometu in sodelovanju s Hrvaško (SOPS). Kučan je v izjavi za javnost poudaril, da sta državi pokazali sposobnost, da rešujeta odprta vprašanja v korist in dobrobit obeh držav. Podobno je menil tudi hrvaški predsednik, ki je dejal, da gre, kar zadeva dogovor o meji, za najboljšo možno rešitev.

Predsednik hrvaškega sabora Zlatko Tomčić je za hrvaško televizijo izjavil, da je trenutno težko dati kakršnekoli napovedi, ali bo sporazum o meji med Hrvaško in Slovenijo dobil podporo sabora ali ne.

Hrvaški izvedenec za mednarodno pravo Vladimir Ibler pa je na hrvaški televiziji glede sporazuma o meji dejal, da bi po tem sporazumu približno tri četrtine Piranskega zaliva pripadalo Sloveniji in da bi za razliko od sedanjega stanja, imela Slovenija neposreden izhod na odprto morje.

Od 58 prebivalcev Škodelinov, Bužinov in Mlinov jih je vsaj 50 Slovencev, ki bodo zdaj dokončno priključeni Hrvaški. Večina se sicer ima za Istrane, moti jih vsako razmejevanje v Istri, toda nekako ne morejo prikriti, da jim srce utripa tudi slovensko.

Najbolj znamenito je seveda 1,7 hektarja veliko posestvo Joška Jorasa ob Dragonji, ki je dobesedno v zadnjem trenutku ostalo na Hrvaškem, čeprav ga je premier Račan še dan pred tem omenjal kot izjemo. Zato pa so za vse prebivalce spornih zaselkov Mlini/Škrile (to sta slovensko in hrvaško ime istega kraja), Bužini in Škodelin v sporazumu predvideli vrsto dodatnih ugodnosti, ki naj bi jih pozneje določili v posebnem izvedbenem aktu. Poleg davčnih in carinskih olajšav in možnosti šolanja in zdravljenja v Sloveniji bodo imeli tudi pravico do pridobitve slovenskega državljanstva.

Si bo Trdinov vrh Slovenija delila s Hrvati?

Brez posebnega odmeva je ostala razmejitve na Gorjancih, kjer bo šla meja čez Trdinov vrh oziroma Sveto Gero, saj si ga bo Slovenija morala deliti s Hrvati. Vojaški objekt (nekdanja karavla JLA oziroma stražnica slovenske vojske) bo na hrvaški strani. Tomšičeva parcela v snežniških gozdovih (kjer je hrvaško sekanje dreves pred leti povzročilo hudo vznemirjenje) je razdeljena na polovico. Prava znamenitost pa bo ostala gostilna Kalin v Obrežju (pri Brežicah), kjer teče vidno zarisana mejna črta kar sredi jedilnice. "Pomembno je, da je blagajna na slovenski strani," bi lahko dodali.

Je res, da je/bo Slovenija vse manjša in manjša oziroma, da se njeno ozemlje krči?

Razkrižje in Hotiza?

Izjava župana občine Razkrižje Stanka Ivanušiča: "Imam zagotovilo visokih državnih uradnikov, da je baje za naše območje dogovor o mejnem režimu in poteku meje usklajen, vendar ga ne morejo objaviti vse dotlej, dokler ne bo južna meja v celoti določena in usklajena."

Po nekaterih virih, ki so blizu diplomatski komisiji, naj bi bila na tem obmejnem oziroma medmejnem območju bodoča mejna črta že določena. Tu so tri družine, Čmagerjevi, Mesaričevi in Bedekovičevi. Domačija Čmagerjevih sicer leži na slovenskem ozemlju, vendar jim je dostop zagotovljen le s hrvaške strani preko mejnega prehoda Banfi, hiše Mesaričevih in Bedekovičevih pa so na Hrvaškem. Po še neuradno potrjenem dogovoru o poteku meje v diplomatski komisiji naj bi mejno črto popravili tako, da bi imeli Čmagerjevi dostop do doma po slovenskem ozemlju, Mesaričeve naj bi "priključili" k Sloveniji, Bedekovičevi pa naj bi ostali na hrvaškem ozemlju, ki se tukaj kot klin zadira v slovensko ozemlje. Na Hotizi v zaselku Mirišče oziroma po hrvaško Brezovec, kjer v šestih hišah živi 17 ljudi, so prav tako izražali velika pričakovanja od obeh sporazumov. Podobno kot na območju Razkrižja pa obmejni prebivalci niso natančneje seznanjeni z njuno vsebino oziroma s tem, kje in kako naj bi tekla mejna črta. Ker so zaradi pogostih kontrol hrvaških policistov na hrvaškem katastrskem ozemlju ob levem bregu v preteklosti pogosto nastajali razni konflikti in incidenti, težko verjamejo, da bi bilo Mirišče priključeno k Sloveniji. Neuradno so slišali, da naj bi meja med državama potekala po visokovodnih nasipih ob reki Muri in okrog štiristo metrov od Broda na reki Muri, kjer imajo Hrvati mejni prehod Sveti Martin na Muri. Seveda bi bila zanje idealna rešitev, če bi meja potekala po sredini struge reke Mure in če bi tudi na slovenski strani čimprej odprli obljubljeni mejni prehod. Kako bo z morebitnimi menjavami ozemelj - po podatkih diplomatske komisije naj bi bilo na hotiškem območju na levem bregu Mure kar 800 hektarjev hrvaškega zemljiškoknjižnega ozemlja, na desnem bregu pa samo 260 hektarjev - ni znano ne Hotizanom ne Razkrižancem.

Nadvse zagrenjena je ostala rod-bina Klenar, ki nikakor ni uspela pritegniti pozornosti s svojim protestom, ker je na Hrvaškem ostal del vasi Globoko (pri Ljutomeru), preimenovan v Robadje.

Meja na morju tolaži le hrvaške balkanske komplekse

Za Glas Slovenije mag. Bert Pribac, Istrjan

Kar se dogaja te dni ali tedne v zvezi z reševanjem sklopa neresenih problemov s Hrvaško je, vsaj kar se tiče slovenskega morja, bolj smešno kot zaskrbljujoče. Žgleda, da se Hrvaška še ne zaveda, da njena pot v evropske integracije gre preko civiliziranih in prijateljskih odnosov s Slovenijo in Madžarsko ne pa v risanju in vsiljevanju nekih geometričnih likov in ozkih plovnih tub v sredini tržaškega zaliva, na morju, ki ni samo njeno.

Po drugi strani na glasna stališča določenih slovenskih interesnih krogov ne prispevajo k racionalnemu razreševanju problemov meje ob Dragonji in po morju do Savudrije, na primer stališče Goljevščeve Civilne družbe za Istrjo, "da je piranski zaliv s Savudrijo in zaledjem neprekinjeno pripadal občini Piran" vsaj do leta 1954, že drži, ampak nekoliko prepozno in brez potrebe zaposluje naše poslance. Lepo bi bilo, če bi ta argument vržal tudi v prihodnosti, recimo pred možno mednarodno arbitražo. V to zelo dvomim, kajti kdor ima nepremičnino v posesti, pa čeprav je bila pogodba sklenjena pod kaminom med takratnimi administrativnimi komisarji Hrvaške in Slovenije, jo po navadi dobi tudi v last. To je sedaj stanje v bujščini in na savudrijskem rtiču. Porivati našo mejo na reko Mirno je še bolj sporno, čeprav je res tudi, da mnogo vasi na robu gornjega dela hrvaške Istre, vsaj od Marušičev do Umaga, so zgodovinsko izpovedovale pripadnost "slovenskemu" narodu, tudi v zgodnja petdeseta leta, ko sta si situacijo na terenu ogledala tudi Slovenca Aleš Bebler in Jože Vilfan. Ampak hrvaški nacionalizem, tudi s pomočjo njegovega klera, je bil takrat že močno zasidran v mišljenju takratnih okrajnih komitejev in celo katoliških župnikov, ki jih je nastavila ali vsilila takoj po drugi svetovni vojni po celi Istri vse do Dragonje pazinska škofija. Druže Ive Mihovilovič, v tistih letih vplivni politični delavec v Kopru in pozneje v Bujah (bil je tudi znani novinar pri "La voce del popolo" v Kopru) je zelo vztrajal na hrvaškosti tistih delov Istre.

Ni čudno torej, da je naš istrski poet Alojz Kocjančič, ki je dobro poznal razmere v Istri in med duhovščino, leta 1962 napisal takole:

**Kjer Rokava in Rižana
Zliva se v objem Jadrana
Tam naš rod živi!**

To drži še zdaj in iskanje karkoli drugega je neplodno.

Bolj vzdržljivo za interese Slovenije je mnenje kopskega odvetnika Danijela Starmana, da "Hrvaška na morju ni nikoli mejila z Italijo, saj je bilo to morje pred razpadom nekdanje Jugoslavije jugoslovansko morje", torej tudi slovensko poleg hrvaškega in sbrskega in bosanske-

ga in še kaj. Tudi mnenje strokovnjaka za pomorsko pravo Istrjana Marka Jakomina je zelo smiselno in bi držalo slovenski poseg v mednarodno arbitražo. Še najmanj, kar lahko dobimo na mednarodni arbitraži bi bil koridor in mednarodno zajamčen prost pretok ladij v Koper in iz njega. Hrvati pa bi morda le mejili s svojim čarovnim trikotnikom sredi morja z Italijo in zapadom. To je pa bistvo tudi sedanjega, minimalnega dogovora za Slovenijo. To je najbrž imel v mislih tudi hrvaški premjer Ivica Račan zadnje dni, ko se je bal, da bi Slovenci dobili dosti več, če grejo na mednarodno arbitražo.

Ce z doseženim koridorjem na morju pride s Hrvati do hujših zapletov, jih je treba pač spomniti, da njih suhozemne poti gredo skoraj vse preko Slovenije in so še bolj ozke. Te dni gledam kolone Nemcev in Lahov, ki se valijo po naši šmarski cesti v hrvaško Istro in iz nje, tako, da me je strah prečkati to cesto iz naše vasi, ko grem v Šmarje ali v Koper. Hrvaški kamioni se valjajo v tisočih vsak teden prek slovenskih poti do Karavank, Štajerske in do Trsta, naši pa komaj kako stotino preko njih mej. Uvesti je pač treba evropske štandarde za kvaliteto in število vozil s katerimi lahko potujejo preko slovenske zemlje, da se bodo zavedali, da tista njih geometrična tubica na morju je pravi nič proti uslugam, ki jih oni izkoriščajo v danosti suhozemnega tranzita preko Slovenije. In začnimo uvajati šengenski režim za turiste, ki potujejo na Hrvaško in posebno iz nje, ker od tam gotovo kaj švercajo: "rakijo", droge in celo ljudi. Španci, Lah in Grki in celo Avstrijci s svojimi jezeri, nam bodo samo hvaležni za tako dejanje.

Splača se celo spet se pogajati z Italijo, če nam bodo Hrvati delali težave, da nam oni dajo možnost zajamčene svobodne plovbe po njih delu tržaškega zaliva do mednarodnih vod. Tudi Lah in zapadna Evropa rabijo našo zemljo kot tranzit za tisoče in tisoče kamionov iz vzhodne Evrope in za vzhodno Evropo. Kar mi rabimo tranzita na njih cestah, je kaplja v morju proti tistemu, kar oni rabijo od nas. Kamioni so naši aduti na Jadranskem morju! Kje so bili naši pogajalci, ko so si izmišljali tiste geometrične like na morju?

Glede na to da je bilo to morje skupno jugoslovansko morje, je treba Sloveniji vztrajati na enem 10 do 15 km širokem podaljšku slovenskega morja (in ne na ozkem koridorju po namišljenem hrvaškem morju), nekje na polovici širine od Savudrije do italijanskega morja in vse do mednarodnih vod. Na taki rešitvi je treba vztrajati. To bi bila edina pametna in pravična rešitev, ki Sloveniji daje kontrolo nad njenimi vodami vse do mednarod-

nih vod, a Hrvaški nič ne jemlje, jo pa delno razbremenjuje njenih balkanskih kompleksov in nepričakovanih vročeglavih posegov kakega njihovega ali celo našega galjotskega šerifa na "spornem" komaj 3 km širokem koridorčku morja, kakor nam ga vlade ponujajo zdaj.

Kot je rekel že prvak SNS gospod Zmago Jelinčič, je sedanji dogovor zares eno smešno skrpuvalo. Streže samo hrvaškemu kompleksom, da morajo mejiti z Italijo in preko nje z zapadno Evropo, čeprav tudi ves trebuh slovenske "mat" kurje" leži skupaj s Hrvaško še na Balkanu. Zatorej imajo prav tisti, ki pravijo, da bi bilo treba sedanji sporazum revidirati, še preden postane ratificiran v obeh parlamentih. In ker Hrvate zelo žuli dolg Ljubljanske banke njenim varčevalcem, bi po mojem skromnem mnenju ustrezná poteza hrvaške vlade ali Ljubljanske banke, da postopoma ali v celoti vrne 300 - 500 milijonski DEM dolg hrvaškim varčevalcem, precej ublažila hrvaške komplekse in jih omehčala in zapeljala k reviziji morskega sporazuma, a obenem utrdila finančno kredibilnost taiste banke in naše vlade. Naši politiki bodo morali pač požreti eno lekcijo, da se jim je iz kakršnih koli razlogov, preveč mudilo skleniti ta sporazum s Hrvaško, ali zato, ker se jim tako mudi v Bruselj, ali pa ker Ljubljanski bankirji nočejo plačati tistega dolga. Predsednika Kučan in Mesič sta se morda le prehitro sestala v Umagu na čestitanju k dogovoru o meji. Se bosta morala spet srečati, ko pride do zares pametnega sporazuma. Čeprav zna biti ta dolg Ljubljanske banke res stvar sukcesije, so hrvaški varčevalci zvečine zaupali predvsem Ljubljanski banki, ne pa Jugoslaviji, kajti drugače bi svoje prihranke vložili tudi v kako kosovsko ali celo srbsko banko. Da je pa Slovenija končno podpisala in ratificirala maloobmejni sporazum (takozvani SOPS) je že prav, kajti gre predvsem v korist prebivalcev ob meji, predvsem hrvaškim prebivalcem, vsaj tu v slovenski Istri. V itrski županiji se dobro zavedajo pasti shengenske meje na slovenski meji in velike gospodarske škode, ki bi doletela njih del Istre. Poslanec hrvaškega Sabora in podpredsednik IDS Damir Kajin trdi, da za njegov IDS "je minimum, da na meji s Slovenijo ob uvedbi shengenskega režima (v Sloveniji) ne bo prišlo do dodatnega oviranja normalnega življenja" Istranov. Nekje drugje je Damir Kajin izrazil svoje resne dvome da nas bo Hrvaška dohitela v doglednem času pri vstopanju v Evropsko unijo. Osebnó sem bil, vse do nastopa De Michelisa te dni v tržaškem *Piccolu*, sicer bolj optimističen.

/nadaljevanje na str. 18/

/nadaljevanje s 17. str./

Osebnost nistem za zostritev odnosov s Hrvaško, pač pa bi svetoval, naj Slovenija raje pomisli, da bi malo počakala s korakanjem v Evropsko unijo, da se tudi bližnji sosedji pripravijo za vstop in naj potem oni čuvajo nas in Evropo pred balkanskimi in azijskimi "hordami". S tem imajo Hrvati (ali pa njih krajinski Srbi, ki bi radi itak prišli nazaj v Krajino) dolge zgodovinske izkušnje. V kolikor je Evropska unija še daleš od Hrvaške, potem pa naj Istrska županija zahteva od Zagreba, da ji zgradi ekonomske strukture, ki bodo nudile njenim prebivalcem delo in dober zaslužek v hrvaški državi, ne da morajo Istrijani beračiti v Trst. Kot berem iz mnogih virov, jim zdaj Zagreb dosti več odnaša kot prinaša. Zato tudi nekateri Istrijani izsiljujejo neko Evroregijo preko naše slovenske Istre, ki bi jih povezala z Italijo in v obilne desničarske fonde, ki so na razpolago istrijskim ezulom. Italija zdaj že napol uradno grozi, da moramo Slovenci in predvsem Hrvati vrniti ezulom vsa zapuščena in zaplenjena zemljišča. To bo še bolj zakompliciralo želje Hrvatov po evropskih integracijah. Naj jim v Bujah ali Novem gradu ali Umagu zgradi Zagreb vsaj dobro bolnico in naj se Istra končno odloči, če je treba - še enkrat, ali hoče imeti svojo prestolnico v Zagrebu in Pulji ali pa v Rimu in Trstu. Seveda, lahko se grejo tudi avtonomijo, če jim bo Zagreb popustil. Dvomim pa, da bo slovenska Istra šla voljno v tisto avtonomijo z njimi, kajti to bi bil ali postal prav kmalu italijanski protektorat ali tvor in slovenska Istra bi se v tistem tvorju preprosto stopila ali celo izginila.

Ker zgleda torej, da je dogovor glede kopenske in predvsem morske meje s Hrvaško preuranjen in nima splošne podpore slovenske javnosti, sedanji sporazum rabi premišljeno revizijo, zato bi bilo bolje da se vrne čim prej spet za pogajalsko mizo, ali pa da se tak dogovor glede meje na morju celo odgodi. Mnenjsko gibanje za slovensko Istro je v tem smislu pred nekaj tedni podalo zelo trezno analizo situacije in rešitve temu vprašanju. Napisali so, da ...

"Prost dostop na odprto morje in upravljanje piranskega zaliva so pravice, ki gredo Sloveniji po pravici, saj jih je uživala že v prejšnji skupni državi. Zato menimo, da se tem pravicam ne more in ne sme odpovedati. Tudi Hrvaška teh pravic Sloveniji ne more odvzeti (razen s kakšno vojaško avanturo). Če pa jih iz kakršnihkoli razlogov ne želi ali ni v stanju pravno potrditi, potem se naj za določen čas zamrzne sedanje stanje, ko Slovenija te pravice uživa ter počaka na boljše čase. Pričakovati je namreč, da bo ta spor, v morebitnem jutrišnjem skupnem evropskem domu zgubil svojo ostrino"

Še hrvaško mnenje o meji

Odprto pismo akademika Davorina Rudolfa hrvaškemu vrhu "Zunanjepolitična blamaža in ponižanje Hrvaške"

ZAGREB /VEČER, MLADEN MALI/ – Bivši hrvaški zunanji minister in poznavalec mednarodnega prava, akademik Davorin Rudolf, v odprtem pismu tri najvišje funkcionarje na Hrvaškem sprašuje, kako so lahko privolili v enostransko popuščanje Sloveniji v Piranskem zalivu in posledično v spremembo državne meje. Rudolf meni, da bi lahko šlo v primeru, da bo sedanji mejni sporazum s Slovenijo podpisan, za zunanjepolitično blamažo in ponižanje Hrvaške.

Rudolf v obsežnem pismu, objavljenem tudi v hrvaških medijih, sprašuje, zakaj so Sloveniji prepustili tri četrtine Piranskega zaliva in zakaj je Zagreb opustil stališče, da bi meja potekala po sredini zaliva. Takšno mejno črto ima za najpravičnejšo, za najpogostejšo rešitev v svetovni praksi in za rešitev, ki jo predvidevajo mednarodni sporazumi, ki zavezujejo tudi Hrvaško in Slovenijo.

Akademik Rudolf je prepričan, da se Hrvaška s sprejetjem koridorja enostransko odreka delu svojega državnega ozemlja, in se sprašuje, zakaj Slovenija ni zahtevala koridorja "odprtega morja" v "pasu ločene plovbe" v sosednjem italijanskem teritorialnem morju, po katerem ladje plujejo v Trst oziroma nazaj. To bi bil za Slovenijo "izhod" na odprto morje, dodaja Rudolf in poudarja, da bi "bilo poučno slišati grmenje iz Rima, če bi Slovenci kaj takšnega zahtevali od Italijanov".

Davorin Rudolf, v letih 1991 in 1992 predsednik hrvaške državne komisije za meje, nadaljuje, da so neutemeljene razlage, češ da je zdaj določena hrvaško-slovenska meja po morju kompromis oziroma da je Hrvaška v zameno dobila štiri vasi na levem bregu reke Dragonje, ki so bile, kakor trdi, že leta 1991 na hrvaški strani. Za nesprejemljiva ima tudi pojasnila, da bodo na podlagi omejitelskih koncesij naposled rešena tudi druga odprta vprašanja, denimo JEK in deviznih vlog pri bivši LB. Rudolf pravi, da ne pozna nobenega primera v svetu, ko bi državno ozemlje uporabili kot nadomestilo za reševanje sprotih gospodarskih vprašanj v dvostranskih odnosih med državami. Rudolf meni, da bi lahko "maksimalistične slovenske nacionalne interese, povezane s prehodom na odprto morje, uredili z dogovorom o pravnem režimu, ne da bi se odrekli hrvaškemu državnemu ozemlju".

Kultura Slovenija/Avstralija

Slavko Grum - 100 let

piše Alenka Vesenjaj

LJUBLJANA/STA/– Drugega avgusta je poteklo sto let od takrat, ko se je v Šmartnem pri Litiji rodil dramatik in pripovednik Slavko Grum (2. avgusta 1901 - 3. avgusta 1949). Zdi se, da mnenja literarnih zgodovinarjev glede "primera Grum" nikoli ne bodo povsem usklajena. Je bil Slavko Grum ekspresionist ali pa so v njegovem delu močnejši simbolistični momenti? Je bil literat v pravem pomenu besede ali pa le navaden epigon in zadrogiran zdravnik, ki je bežal "v onstran", torej v sanje, omamo, bolezen in smrt? V času njegovega življenja ga je zavrnila njegova velika ljubezen in kasneje zvesta učenka teozofinje H. P. Blavatsky Joža Debelak, zavračala ga je literarna javnost, po škandalu z zdravniško sestro, ki se je prepoznala v eni njegovih črtic, pa je bila zapečatenata tudi njegova kariera ginekologa. Zadnjih deset let je pogosto v družbi svojih rudarskih pacientov preživel v Zagorju, kjer je imel izredno uspešno zdravniško prakso in povsem osamljen umrl v mestni hiralnici leta 1949. Do zadnjega je imel osebnega šoferja. Pri Grumu je ekspresionizem, s katerim ga teoretiki tako radi povezujejo, še najbolj prepoznaven na sintaktični ravni in v rabi metaforike, in sicer v njegovi mladostniški literaturi, ki ima manjšo umetniško vrednost. Grum se ni nikoli navduševal nad ekspresionističnimi deli, o čemer pričča tudi njegova knjižnica, ki v glavnem vsebuje dela predstavnikov simbolizma, dekadence in naturalizma.

Po njegovih kasnejših črticah sodeč so bila Grumu bolj kot aktivizem blizu fatalizem in stanja kontemplacije. Na občutja glavnega junaka njegovih črtic, ki je navadno prvoosebni intelektualac depresivnega in modernega mesta, sta najbolj vplivala Strindberg in Dostojevski, medtem ko je njegovo najbolj znano delo *Dogodek v mestu Gogi*. V *Dogodku* so tako kot v črticah in novelah glavni akterji napol patološke, s strastmi in nagoni determinirane osebe, katerih dejanja lahko navadno pojasnjujemo tudi skozi psihoanalizo. Posebej velja omeniti Grumov jezik; avtor je navadno posegal po oblikah, ki so bile manj rabljene ali zastarele že v njegovem času, tem pa dodajal tipične izraze iz meščanskega, malomeščanskega, izobraženskega ali polizobraženskega jezika, ki se je prav takrat naglo urbaniziral.

Svetovno znani slovenski književniki na avstralski turneji

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, J.Ž. EVALD FLISAR/ – Skupina petih slovenskih književnikov se je predstavila avstralkemu in slovenskemu občinstvu. V skupini so bili: Evald Flisar, Maja Vidmar, Lela B. Njatin, Andrej Blatnik in Tomaž Šalamun.

EVALD FLISAR – eden najuspešnejših sodobnih pisateljev in dramatikov. Roman *Čarovnikov vajenec* je doživel pet ponatisov. Flisarjeva dela so objavljena v sedmih jezikih. Igra *Jutra* je doživela sedemnajst mednarodnih produkcij.

Flisar je predsednik Društva slovenskih pisateljev in urednik slovenske literarne revije *Sodobnost*. Pred leti je nekaj časa živel v Sydneyju in takrat je pisal tudi radijske igre za Radio ABC.

MAJA VIDMAR – je najbolj prominentna slovenska pesnica, znana po svoji erotični poeziji. Prejela je več mednarodnih nagrad in je prevedena v več jezikov.

LELA B. NJATIN – je povezana z novim valom slovenske literature in je ena izmed ustanoviteljev Centra za slovensko literaturo. Njene novele so vključene v več antologij, nekaj komadov te pisateljice romanov in novel je prevedenih v angleščino.

ANDREJ BLATNIK – je vodilni pisatelj postmodernistične generacije, preveden v druge jezike, prejel več nagrad. Je literarni urednik Cankarjeve založbe in glavni urednik literarnega mesečnika *Literatura*. Glavna dela: *Labirint iz papirja* in *Plamenice in solze*.

TOMAŽ ŠALAMUN – je eden najbolj prevajanih slovenskih pesnikov. Izdal več kot štirideset pesniških zbirk. Znan je predvsem v ZDA, kjer je bil nekaj let kulturni ataše na slovenskem veleposlaništvu in gostujoči profesor na ameriških univerzah.

Namen avstralske turneje je bil predvsem predstaviti sodobno slovensko literaturo avstralski javnosti delno pa tudi srečanje s slovenskimi rojaki. Turneja naj bi tudi vzpodbudila objavljanje slovenske literature v Avstraliji in avstralske v Sloveniji.

Zapisali so še v ...

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG

Nemški dnevnik *Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ)* se v eni izmed svojih izdaj sprašuje, **ali je Slovenija revna, ali bogata država**. Povzema in analizira besede slovenskega premiera Janeza Drnovška in glavnega slovenskega pogajalca na pristopnih pogajanjih z Evropsko unijo Janeza Potočnika, ki ne želita, da bi Slovenija ob vstopu v EU na eni strani postala neto plačnik v bruseljsko blagajno, na drugi strani pa bi ji bile kratene nekatere pravice skupnega trga, na primer z uvedbo sedemletnega prehodnega obdobja za prost pretok delovne sile. Do kdaj bo torej EU Slovenijo na nekaterih področjih, kot na primer liberalizacija trga nepremičnin, obravnavala kot bogato državo, na drugih pa kot revno, katere delovne sile se je potrebno bati, se za FAZ sprašuje Potočnik in dodaja, da tako EU prihaja v očitna nasprotja z lastnimi temeljnimi načeli individualnega pogajanja z državami kandidatkami za vstop v EU.

VEČER

/I.S./ – Slovenci nismo le pridni, smo tudi in predvsem pohlevni, ponižni in prilagodljivi. Vladajoča politična struktura lahko stori karkoli, ubogljivi slovenski volivci bodo hipnotično otrpnili in političnim veljakom disciplinirano prikimavali. Obsodba **Vinka Levstika** je Slovence tako zaprla vase, da so se skorajda vsi poskrili v mišje luknje. Namesto da bi vsi domoljubi, predvsem pa prizadeti svojci po vojni pobitih podali prijave na slovensko tožilstvo o (ne)znanih medvojnih in povojnih zločincih, so se ustrašili lastne sence. S svojo neodzivnostjo dopuščajo, da se slovensko sodstvo poigrava in izživlja le nad ljudmi, ki sodijo v tabor njihovih ideoloških nasprotnikov. Ker naše sodstvo še ne deluje v smeri vladavine prava in kot tako še ni podvrženo pravnim načelom, bo izvajalo obravnave enostranske toliko časa, dokler bo tak način dopuščalo ljudstvo. Ljudstvo pa je še vedno natančno tako, kot ga je opisal Cankar. Cankar je bil resnično velik človek, predvsem pa nedosegljiv jasnovidec. Po značaju ni bil prav nič podoben Slovincem.

Iz zakladnice ljudske modrosti

Pravica je umrla, resnici pa so oči izkopal.

ILL PICCOLO

Italijanski zunanji minister **Renato Ruggiero** je pred odobrom za zunanje zadeve zastopniškega doma italijanskega parlamenta dejal, da "mora biti vprašanje odškodnine italijanskim beguncem iz Slovenije in Hrvaške rešeno celovito in dokončno", je poročal italijanski časnik *Il Piccolo*. Po besedah Ruggiera je reševanje tega vprašanja ena izmed prednostnih nalog, s katerimi se bo spopadel, o tem pa je že govoril s svojimi slovenskimi in hrvaškimi kolegi. "V naslednjih mesecih se bomo verjetno sestali na visoki ravni," je Ruggierove besede povzel *Il Piccolo*.

Nekdanji tržaški župan in sedanji poslanec Ricardo Illy je poudaril, da je potrebno delovati na treh področjih, če Italija želi vprašanje odškodnin italijanskim optantom rešiti celovito in dokončno. Po njegovih besedah mora biti Italija dejavna na področju odškodnin, oblikovati neke vrste španski kompromis tudi za Hrvaško in se zavzeti za vračanje nepremičnin, kot predvidevajo nekatere določbe Rimskega sporazuma, je pojasnil Illy. Plačilo odškodnin se nanaša na italijansko državo. Slovenija je sprejela španski kompromis, ki daje optantom prednost pri nakupu nepremičnin, ko se bo odprlo slovensko tržišče, podoben kompromis pa je potrebno predložiti še Hrvaški. Rimski sporazum iz leta 1984 predvideva, da se optantom vrne tiste nepremičnine, ki so na razpolago, je še dodal Illy.

VJESNIK

Dolgoletni in nedavno zamenjani predsednik komisije hrvaške vlade za meje **Hrvoje Kačić** je v pogovoru za hrvaški *Vjesnik* dejal, **da se ne strinja z razmejitvijo v Piranskem zalivu** in z vzpostavitvijo morskega prehoda skozi hrvaške ozemeljske vode, ki Sloveniji omogoča dostop do mednarodnih voda. Kot je znano, to predvideva nedavno dogovorjeni predlog meddržavnega sporazuma o razmejitvi med Slovenijo in Hrvaško. "Ne morem soglašati z rešitvijo, da bi katerikoli del morja bil od kogarkoli drugega in ne hrvaški, četudi Hrvaški pripada po mednarodnih konvencijah. Pripravljen sem dokazati, da bi slovenska pristanišča uživala vse, kar so imela za časa skupne države. Še celo več, saj je Hrvaška pripravljena slovenskim vojaškim in policijskim čolnom dopustiti povsem svobodno plovbo tudi po hrvaškem ozemeljskem morju," je med drugim dejal Kačić.

DELOFAX

/VLADO ŠLAMBERGER, V.L./ – Plače nekaterih slovenskih politikov: **Janez Drnovšek**, predsednik vlade RS je bolj plačan od **Milana Kučana**, predsednika RS. **Drnovšek** 1,390.145 tolarjev bruto; **Kučan** 1,362.987 tolarjev bruto oziroma 636.398 tolarjev neto; predsednik Državnega zbora **Borut Pahor** 1,230.714 tolarjev bruto, 574.000 neto; Lucija Čok, ministrica za šolstvo in znanost 1,196.208 tolarjev bruto; več kot 1,1 milijona tolarjev bruto: **Dimitrij Rupel**, **Tea Petrin**, **Igor Bavčar** in drugi; **Helena Kamnar**, državna sekretarka za proračun ima 1,018.806 tolarjev bruto; **Magdalena Tovornik**, državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu 1,042.704 tolarjev bruto; med najnižje plačanimi poslanci je **Jožef Bernik** 738.524 tolarjev bruto.

SOBOTA

/PRILOGA PRIMORSKIH NOVIC/ – Kdo se je kandidiral za **najlepše slovensko dekle in za najlepšega slovenskega fanta na Koprski noči**: **Diana Borkovič** iz Izole, **Emina Bosnič** iz Ljubljane, **Manuela Jerkič** iz Dobravelj, **Svetlana Kovačević** iz Ljubljane, **Urška Šabec** iz Lucije, **Ivana Toran** iz Ljubljane, **Aldijana Tiganj** iz Ljubljane, **Liljana Ilič** iz Pirana, **Fani Pucer** iz Izole, **Mojca Rebolj** iz Lucije in **Kristina Muzlovič** iz Škofij. **Robert Tadič** iz Postojne, **Matej Kastelic** iz Postojne, **Nedeljko Bilješkovič** iz Ilirske Bistrice, **Kasim Ademi** iz Postojne, **Dehan Ražman** iz Ankarana, **Matjaž Marušič** iz Ankarana, **Boštjan Udovič** iz Rižane, **Uroš Zalar** iz Sežane, **Matjaž Borovina** iz Postojne in **Suad Sulejmani** iz Postojne.

DELOFAX

... **Silvio Berlusconi**, ki je nedavno prišel na oblast v Italiji, je znani sovražnik Slovencev ...
... **Gianni De Michelis** je sporočil, da bo italijanska banka (za katero stoji Agnellijev Fiatov koncern iz Torina) kupila **Banko Koper**. Ponujajo vsoto že skoraj trikratne knjižne vrednosti, kar naj bi zneslo več kot pol milijarde mark ... Kajti Italijani z nakupom **bank v Koprju, Pulju, Splitu** in na **Reki** ne kupujejo samo denarnih ustanov, temveč vpliv in dolgoletne sanje o svojih nekdanjih ozemljih.

DEMOKRACIJA

/DEJAN STEINBUCH/ – ... Slovenski turizem se zdi kar sprejemljiva zadeva. Pri nas se ljudje vsaj trudijo biti prijazni. In, neverjetno, ponekod jim to celo uspeva; naveličani, zamorjeni socialistični ksihti se počasi umikajo sproščenim in prijaznim nasmehom ...

ILL PICCOLO

Priključitev Slovenije Evropski uniji je nepovratni proces, vendar pa morata Evropa in Italija opozoriti Slovence, da bodo morali po vstopu v EU sodelovati z nami pri skupnem iskanju rešitev za Balkan, ne pa nadaljevati politiko zadnjih let, ko so obračali hrbet pred preteklostjo. "Gorje, če bodo Slovenci potem, ko se bodo priključili Evropi, menili, da bodo vrata ostala zaprta," je v pogovoru za tržaški časnik dejal **Gianni de Michelis**, nekdanji italijanski zunanji minister, danes pa "ambasador v senci" za Balkan v palači Chigi. V zvezi z vrnitvijo premoženja **istrskim, reškim in dalmatinskim optantom** De Michelis poudarja, da so le-ti upravičeni do svojih nepremičnin, in sicer iz enostavnega razloga, ker jim je komunistični režim odvzel premoženje na nezakonit in nedemokratičen način. "In to morajo slovenski prijatelji dojeti," je opozoril De Michelis. Na pripombo novinarja, da je bilo po mnenju Ljubljane to vprašanje zaprto z Osimskimi sporazumi in kasneje s sprejetjem načrta Solana, je De Michelis odvrnil, da slednji ni pomemben in da je treba upoštevati pravila, ki so veljala v vseh drugih evropskih državah.

DELOFAX

/MOJCA DRČAR MURKO/ – Na svetu je 193 suverenih držav. V pravnem pogledu so vse enake, a v resničnosti so razlike med njimi velikanske. Kriteriji, po katerih jih razporejajo v kategorije, so najrazličnejši. Pri tem pridejo avtorji včasih do presenetljivih izvidov. Avstrijski ekonomist, profesor finančnih ved in raziskovalec Egon Matzner je v skupino držav "z vplivom na mednarodno okolje" uvrstil Poljsko in Luksemburg, med države brez mednarodnega vpliva pa je prištel, poleg Slovenije, tudi Belgijo, Češko in – Avstrijo.

7 D

/MIRKO LORENCI/ – Mednarodni olimpijski komite je dobil novega poslovodja. To je belgijski zdravnik **Jacques Rogge**, za katerega je slišati, da je poštenjak, odlični bivši športnik, jadrallec, premišljeni politik, skratka človek, ki naj bi olimpijskemu gibanju povrnili vsaj kanček nekdanjega ugleda. Tega je namreč dosedanji predsednik **MOK Juan Antonio Samaranch** praktično v celoti razprodal, kajti očitno mu je šlo edino za to, da bo olimpijska trgovina še naprej poslovala z milijardami (dolarskimi) dobički in da bodo njeni najvišji predstavniki še naprej svete krave.

In še o času osamosvajanja

Morda niste vedeli, da so bile Pekre pri Mariboru prva (dobljena) bitka za neodvisno Slovenijo

Magdalena Tovornik, danes državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu, je bila tiste čase županja Maribora

MARIBOR /DOKUMENTARNI ZAPISI RTV MARIBOR, AVTORJA MARJANA SRIMPEA/ – Vse se je pričelo 23. maja 1991, petintrideset dni pred desetdnevno vojno. Jugoslovanska armada (JA) je obkolila 710. učni center slovenske Teritorialne obrambe (TO), kjer so se usposabljali prvi slovenski vojaki. Mariborčani so se čez noč soočili z nasprotniki v oklepni vozilih in s cevmi iz mitraljezov, ki so merile v njih. Mariborski korpus JA je najprej poslal dva vojaka - vohuna, ki naj bi opazovala kaj se dogaja v učnem centru. TO jih je ujela, potem pa spustila. Kmalu za tem je iz mariborskih vojašnic prihrumelo na mariborske ulice nekaj tankov in če bi takrat prišli do Peker in bi se vnel boj, pekrski vojaki ne bi imeli možnosti za preživetje. Toda Radio Maribor je pozval Mariborčane naj pridejo na ulice in zaustavijo tanke. Tako se je tudi zgodilo, žal pa je takrat moral plačati s svojim življenjem Jozef Simcik, ki ga je tank dobesedno povozil. To in ugrabitev poveljnika slovenske TO Vladimirja Miloševića (ki ga je JA kasneje spustila), je Mariborčane še bolj razjezilo. Res so potekala pogajanja, zanje se je predvsem zavzemala takratna mariborska županja Magdalena Tovornik (danes državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu) toda tanki JA so pod seboj mečkali slovenske avtobuse in druga vozila. Mariborčani pa so se še kar zbirali na ulicah in slišati je bilo tudi pesem: "Ne vrag, le sosed bo mejak!" Pokazalo se je, da ima slovenska vojska podporo prebivalstva, Mariborčani so z množičnimi protesti dokazali, da se držijo odločitve plebiscita, v katerem se je slovensko ljudstvo odločilo za samostojno pot.

Pekrski dogodki so izredno pomembni za novejšo slovensko zgodovino – za osamosvajanje Slovenije. Kdo ve kako bi se vse končalo, če se ne bi Maribor uprl in če bi Pekre padle. Morda bi bili slovenski fantje celo poslani na kasnejša bojišča na Hrvaško in celo v druge kraje Jugoslavije od koder se morda ne bi nikoli več vrnili. Pekre so prinesel preobrat v miselnosti slovenskih ljudi! Bile so generalka za kasnejšo desetdnevno vojno!

Maribor je bil spet kraj prelomnih dogodkov v slovenski zgodovini. Če omenimo le dva pred tem: Slomškovo preselitev lavantinske škofije v Maribor in akcijo generala Rudolfa Maistra, ki je leta 1918 razorožil neško zeleno gardo in s svojimi vojaki zasedel predele od Dravograda do Radgone.

Deset let samostojnosti

Pismo iz dnevnika Večer

Tisto, kar Slovenke in Slovenci izgubljam, sta smisel in upanje

Slovenija je doživela tri izjemno pomembne dogodke: referendum o noveli zakona o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, srečanje med Bushem in Putinom ter desetletnico samostojnosti in neodvisnosti. Naj napišem nekaj o dnevu državnosti. Ko človek gleda svetovno zgodovino, si ne more kaj, da ne bi rekel, da je osamosvojeitev Slovenije leta 1991 pravi čudež. Tisti, ki verjamemo v Boga, bi dodali: tudi dar in milost! Že samo dejstvo, da je majhen (po številu) narod živel skozi vse viharje zgodovine in jih preživel, je ogromno. Zame predstavlja začetek novejšega gibanja za samostojnost Slovenije **Nova revija**, ki je leta 1987 v številki 57 objavila **Prispevke za slovenski nacionalni program**. To je bil začetek, ki so mu sledili **Odbor za varstvo človekovih pravic** (nastal ob procesu zoper Janšo, Borštnerja, Tasiča in Zavrla) leta 1988, **Majniška deklaracija** leta 1989, **prve večstrankarske volitve** leta 1990 in **zmaga Demosa, plebiscit, razglasitev samostojnosti in neodvisnosti ter Ustave RS** leta 1991; že 22. maja 1992 smo bili sprejeti v **OZN**.

Slovenci smo si torej upali in smo zaupali. Verjeli smo, da bo Republika Slovenija postala država, kjer se pošteno, marljivo in ustvarjalno delo spleča, je spodbujano in nagrajevano, nezakonitosti pa so dosledno sankcionirane. Vemo, da ni tako: nihče ni in očitno ne bo odgovarjal za oškodovanje družbene lastnine, delovnoppravna zakonodaja se krši, kjer se le da, kdo je odgovoren za povojne izvensodne poboje in nasilje, se prav tako noče vedeti, vemo, da demografsko – kot narod – izginjamo, vemo, da se po Sloveniji vlačijo depresija, malodušje, vedno več je alkoholizma in samomorov.

Ob vsakem koncu tedna je postalo najbolj aktualno vprašanje: koliko bo tokrat mrtvih na cestah? Tisto, kar Slovenci in Slovenke izgubljam, sta smisel in upanje; s temi zadevami pa se nihče, ki ima oblast, resno ne ukvarja. Neka vdanost v usodo ("nič se ne da narediti") je postala naša povprečna miselnost.

Kljub temu je dejstvo, da imamo lastno državo - Republiko Slovenijo - vrednota. Vrednota, ki pa ji moramo sami dati podobo in vsebino. Nihče drug ne bo tega storil namesto nas, ne EU in ne Nato.

Dan državnosti smo kot narod proslavili zadržano, nesproščeno, brez pristinega veselja in človek ima občutek, da smo ob tem prazniku najbolj srečni, da je dela prost dan.

Slovenija in slovenstvo sta vrednoti, in to večji od najnovejšega mobitela, interneta ali pa avtomobila. Imam občutek, da se tega dejstva veliko bolj zavedajo naši rojaki v zamejstvu in izseljenstvu.

Slovenija bo takšna, kot jo bomo želeli sami oblikovati. Tudi leta 1991 so bile odločitve naše.

Rihard Cibej, univ. dipl. iur., Maribor

Zdravljica Miru (A toast of peace)

LJUBLJANA/JANA/ – Pesem **Beli golob** so v pomoč ljudem v Bosni, poškodovanim od min, predvsem otrokom, posneli popularni evropski glasbeniki, imenovani Evropski Band Aid, ki jih je s humanitarnim namenom združil Gianni Rijavec. Pred kratkim je na plošči v angleškem jeziku izšla **Zdravljica miru**, ki bo skupaj s številnimi koncerti obkrožila skorajda vso Evropo, izkupiček od prodaje albuma pa bodo nakazali v sklad mednarodne fundacije za razminiranje in pomoč žrtvam min ITF.

Po svetu

HOLLYWOOD

/NOVI GLAS/ – Iz Hollywooda v Kaliforniji, kjer je preživel zadnjih 35 let, prihaja žalostna vest, da je po daljši bolezni v starosti 89 let umrl skladatelj, orglavec in zborovodja, ameriški Slovenec **Paul John Sifler**. Rodil se je v Polhovem Gradcu, kjer je preživel zgodnjo mladost, dokler se ni po prvi svetovni vojni pridružil materi Tereziji Gerjol v ZDA. Oče Ivan Kacin, doma iz Otaleža pri Idriji, je bil znani slovenski orglar v Gorici vse do leta 1931.

Paul je postal uspešen ameriški glasbenik, saj je kljub skromnim razmeram v družini končal konzervatorij v Chicagu. Za diplomsko delo je skomponiral koncert za klavir in orkester, ki ga je izvajal kot solist s člani Chicago Symphony Orchestra leta 1939, ko je prejel tudi nagrado Beaux Arts Awards. Posebej mu je bila všeč cerkvena glasba.

Paul John Sifler

Stari grb

Novi grb

DOBRNA

/NOVI TEDNIK/ – Občina Dobrna se je odrekla grbu iz leta 1335, nekateri pa so mnenja, da je novi grb pravi heraldični spaček. Dobrna je imela v svoji zgodovini dva grba. prvi je bil grb vitezov Dobrnskih iz leta 1335, drugi pa grb grofov Gačnikov (Kačnikov) schlangerburških iz leta 1666.

Revija **MLADIKA** iz Trsta razpisuje 30. nagradni literarni natečaj za izvirno, še neobjavljeno črtico, novelo ali ciklus pesmi. Rokopise poslati v dveh izvodih na naslov Mladika, ulica Donizetti 3. Trst, do 15. decembra. Rezultati bodo razglašeni ob Prešernovem dnevu.

CELOVEC

/NEDELJA/ – V poletnih dneh so obiskali Slovenijo in Avstrijsko Koroško mladi iz Clevelanda. Ob potovanju po Koroškem so se seznanjali s kulturo in običaji koroških Slovencev. Zanimivo, mladi iz Clevelanda so se pogovarjali v slovenskem jeziku tako v Sloveniji kot na avstrijskem Koroškem.

IGALO

/NOVI TEDNIK/ – Le nekaj kilometrov od hrvaške meje leži znano črnogorsko obmorsko letovišče Igalo. V tem centru za multidisciplinarno rehabilitacijo, fizikalno in preventivno medicino skrbi nič manj kot 70 zdravnikov specialistov. Za nas Slovence je Igalo zanimiv zaradi tega, ker je v inštitutu dolgoletna komercialna direktorica Slovenka, Darja Eržen-Čurčija. Gorenjka je prišla v to deželo pred tremi desetletji kot turistična vodnica in tam spoznala svojega bodočega moža.

Kanada hudo bolnim odslej dovoli uživati marihuano

OTTAWA/STA/ – Kanada je postala prva država na svetu, ki dovoljuje hudo bolnim, da gojijo in kadijo marihuano oziroma indijsko konopljo. Medtem pa je ameriško vrhovno sodišče v maju odločilo, da se marihuane ne sme legalno distribuirati niti hudo bolnim.

V Ameriki dvomijo v medicinsko uporabnost indijske konoplje, zato so jo enostavno prepovedali. V Kanadi pa so do hudo bolnih pacientov pokazali več sočutja kot ameriški kolegi in so uporabo kanabisa dovolili.

Do sedaj se je, kdorkoli je želel kaditi "travo", da bi si z njeno opojino blažil bolečine, moral prijaviti Ministrstvu za zdravje za posebno dovoljenje. Okoli 300 ljudi je že vložilo svoje prošnje za kajenje trave.

Odslej naprej pa lahko vsakdo, ki je hudo bolan oziroma se zanj predvideva da bo živel manj kot leto dni, kadil marihuano. Tudi drugi bolniki bodo lahko z marihuano blažili trdovratne bolečine pri multiplisklerozi, raku, AIDSu in epilepsiji kot tudi pri nekaterih resnih oblikah artritisa in zahrbtnih problemih s hrbtenico.

Sicer je tudi v Kanadi marihuana prepovedana, vendar pa bodo vsi bolniki, ki so potencialni uporabniki kanabisa, imeli posebno dovoljenje ministra za zdravstvo za gojenje trave za svoje potrebe. Lahko pa bodo dolocili tudi koga drugega, da bo za njih gojil travo, v prihodnosti pa predvidevajo, da bodo bolniki lahko marihuano kupovali celo od vlade.

Lanskega decembra je Ottawa ponudila pogodbo za 5.8 milijonov kanadskih dolarjev nekemu podjetju, da bi za državo gojilo kanabis. Gojili naj bi jo v nekdanjem rudniku v bližini mesta Manitoban. Prva državna trava bi morala biti naprodaj drugo leto.

CELOVEC

/PRIMORSKI DNEVNIK/ – Zapiranje šol, žandarmerijskih postaj, sodišč in poštinih uradov na dvojezičnem ozemlju na Koroškem naj bi sledila še krnitev medijskih programov koroških Slovencev. Koroški deželni glavar Joerg Haider se je pridružil zahtevi nacionalističnega *Haimatdiensta* in koroškega dnevnika *Kronenzeitung* po postopni ukinitvi slovenskega sporeda na avstrijski televiziji ORF, ki bi ga rad zamenjali s programom za Staroavstrije. Na otvoritvi 36. Kočevskega kulturnega tedna na Hrastovici pri Celovcu je Haider dejal, da je z ustanovitvijo Radia 2, ki je 9. julija v sodelovanju z ORF začel oddajati celodnevni slovenski radijski program za koroške Slovence na zasebni radijski frekvenci, v programu deželnega studija ORF, nastal "prostor", ki bi ga lahko napolnili z oddajami za druge manjšine.

Haider je ob tem menil, da bi ORF v tem času lahko oddajal manjšinski program za Staroslovence. Ker mora po mnenju koroškega deželnega glavarja avstrijska radiotelevizija med drugim skrbeti za dobro narodnostno politiko, bi ORF lahko prispeval k ohranitvi in pospešitvi jezika in kulture Kočevarjev. Haider je še dodal, da je "treba enkrat tudi poudariti, da veljajo človekove pravice tudi za ljudi z nemškimi maternim jezikom".

Dejal je:

"Pred desetimi leti je Slovenija zgrabila čas."

Andrej Bajuk, predsednik Nove Slovenije

NEW YORK

/NAŠ TEDNIK/ – Predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Bernard Sadovnik se je v Washingtonu na koncu svojega dvotedenskega obiska v ZDA in Kanadi sestal s predstavniki State Departmenta in zakonodajnim svetovalcema ameriških senatorjev Charlesa Grassleyja in Georgea Voinovicha ter zakonodajnim svetovalcem kongresnika Jamesa Oberstarja. Obiskal je slovenske skupnosti v Indianapolisu, Clevelandu in New Yorku, kjer ga je sprejel generalni konzul Andrej Podvršič, obiskal pa je tudi slovensko cerkev Sv. Cirila.

V organizaciji avstrijskega veleposlaništva v ZDA in na predlog ameriškega veleposlaništva na Dunaju je obiskal še State Department in predstavnike kongresnikov v Washingtonu.

37-letni Sadovnik je bil lansko leto izvoljen kot prvi predsednik NSKS s podporo obeh prej ideološko razcepljenih organizacij slovenske manjšine na avstrijskem Koroškem in s tem po lastnih besedah dobil jasen štiriletni mandat za odpravljanje konfliktov znotraj same manjšine, kakor tudi v odnosu do avstrijske in slovenske vlade. Sadovnik je v pogovoru za STA priznal, da je tudi v ZDA naletel na delitve med Slovenci kot posledico zgodovine.

GORICA

/PRIMORSKE NOVICE/ – Svet občine Gorica je sprejel novi urbanistični načrt kljub protestom Slovencev - načrt predvideva širitev tovarnega terminala MMP Vrtojba na območje Jeremišča pri Štandrežu.

/nadaljevanje z 19. strani/

TOKIO

/STA/ – Na Japonskem je te dni Bienale evropske ilustracije, na katerem razstavlja 80 umetnikov iz 17 držav. Osrednja tema letošnjega bienala je ilustracija v vzhodni Evropi, organizatorji pa so k sodelovanju povabili tudi pet slovenskih avtorjev: Daniela Demšarja, Mojco Osojnik, Liljano Praprotnik Zupančič, Alenko Sottler in Damjana Stepančiča. Slovenski predstavniki na Japonskem niso ostali neopaženi, saj so prejeli kar dve nagradi: Alenka Sottler je bila med petimi ilustratorji, ki so prejeli nagrado za odličnost (award of excellence), Mojca Osojnik pa je dobila eno od enajstih priznanj častna omemba (honorable mention). Njena ilustracija je bila izbrana tudi za naslovnico kataloga. Glavno nagrado je prejel poljski ilustrator Wiesław Rosocha, razstava pa bo v prihodnjih mesecih potovala po številnih japonskih mestih.

BEOGRAD

/STA/ – Princ Aleksandru Karađordjeviču so na njegov 56. rojstni dan v palači federacije slovesno izročili sklep jugoslovanske vlade o dodelitvi v uporabo Belega in Starega dvora v elitni beograjski četrti Dedinje, ki sta bila nečč lasti dinastije Karađordjevič. Karađordjeviči ne pričakujejo vrnitve premoženja v drugih nekdanjih republikah SFRJ. Princ je v Belem dvoru odprl rezidenco s pisarno, v kateri bo skupaj s soprogo Katarino delal za dobrobit "vseh prebivalcev Srbije, ne glede na njihovo etnično in versko pripadnost". Zatrnil je, da se ne namerava ukvarjati s politiko in da ga politične funkcije ne zanimajo, podprl pa je skupnost Srbije in Črne gore "ob spoštovanju vseh političnih strank".

WASHINGTON

/STA/AP/ – Prvi prebivalci ameriške celine so bili po najnovejših raziskavah azijskega izvora. Ameriški raziskovalci, ki so preučili kakih 10.000 okostij iz vsega sveta, trdijo, da so bili prvi naseljenci ameriške celine v sorodstvu z ljudstvom Jomon in Ainu, prazgodovinskimi prebivalci Japonske.

LONDON

/STA/AFP/ – Britanski princ Andrew se je po 22-letni karieri v kraljevi mornarici, kjer je kot pilot helikopterja sodeloval tudi v vojni za Falklandske otoke leta 1982, danes upokojil in bo odslej predstavnik družbe British Trade International, ki skrbi za promocijo britanske trgovine v tujini.

WASHINGTON

/VEČER/ – Tine Kračun, študent prvega letnika računalništva na Washington Collegeu v Chester-townu v ZDA, se je vrnil domov po treh tednih humanitarnega dela v Indiji. V projektu, ki ga vodi humanitarna organizacija Cross-cultural Solutions (Medkulturne rešitve), sodeluje več kot 600 mladih z vsega sveta, ki pomagajo lokalnim skupnostim v manj razvitih državah pri izobraževanju na različnih področjih. Kam naj se obrnejo mladi, ki si želijo podobnih izkušenj? Za to humanitarno delo je zvedel po internetu na naslovu

www.crossculturalsolutions.org. Humanitarno pomoč organizirajo v Gani, Peruju, Rusiji, Indiji ter na Kitajskem, povsod pa je glavni cilj izobraževanje domačinov na različnih področjih. Prav zato niti ni toliko pomembno, s čim se ukvarjaš, kaj študiraš in podobno, saj delajo po principu, da je koristen vsak, ki se na neko stvar spozna in je pripravljen to znanje deliti z drugimi.

LONDON

/BRITANSKA REVILJA NATURE/ – Število svetovnega prebivalstva bo še naprej naraščalo in doseglo najvišjo točko leta 2070, ko naj bi bilo na svetu devet milijard ljudi - danes jih je 6,1 milijarde. Nato naj bi število prebivalcev v svetu začelo upadati, tako da bo leta 2100 na svetu 8,4 milijarde ljudi.

LONDON

/RAZNI MEDIJI/ – V soboto, 4. avgusta je priljubljena kraljica mati praznovala že častito 101. leto. Kraljica mati je imela v zadnjem času kar nekaj resnih zdravstvenih težav. Novembra lani si je ponovno zlomila kolk. Dve operaciji kolka je prestala že v svojih devetdesetih. Zdaj so ji morali pomagati s transfuzijo krvi zaradi slabokrnosti. Kljub vsemu pa je na svoj rojstni dan pred svojo rezidenco sprejemala vse, ki so jo želeli videti.

PARIZ/RIM/KOPER

/SOBOTA/ – Pred letom dni so se francoski, italijanski in slovenski proizvajalci ekstra deviškega oljčnega olja dogovorili za sodelovanje v skupnem projektu *Oleum Nostrum ONE*. Rezultat sodelovanja slovenske Istre, pokrajine Rieti, Palerma in Korzike je lepo oblikovana četrtilitrska steklenička, ki ji bosta v kratkem sledili še pol in tričetrtilitrska. Promocija znamke *Oleum Nostrum* in njenih pokrajin se prične septembra letos v Stockholmu, februarja naslednje leto pa v Frankfurtu. Njihov cilj je uveljavljanje majhnih in srednjih podjetij.

SREBRNOMAŠNIK, BOD' POZDRAVLJEN!

Praznovanje 25. obletnice mašniškega posvečenja p. Janeza Tretjaka v Adelaidi

Piše Jožica Gerden

Adelaide: p. Metod, p. Janez in p. Valerijan

ADELAIDE – V nedeljo 15. julija 2001 je bil posebno slovesen dan v Verskem središču Svete Družine v Adelaidi.

Naš priljubljen **pater Janez Tretjak**, frančiškan, je praznoval **srebrno obletnico mašniškega posvečenja in spomin na prvo sv. mašo**, ki jo je daroval v St. Ilju pod Turjakom leta 1976. Teško je verjeti, da je minilo že 21 let, ko je prvič stopil med nas na avstralska tla, kot nadebuden mladenič, poln načrtov in dobrih želja.

Čeprav v teh dolgih letih še ni osivel od dela, skrbi in žrtev, le ni več tisti mladenič, ki se ga spominjamo ob njegovem prihodu. Nemalo problemov je moral prebresti v vseh teh letih, saj se spominjamo tudi kritičnih trenutkov, ko je razmišljal, da ne bo vzdržal, ko bi najraje vse pustil ter se vrnil v domovino, kamor ga je nedvomno vleklo tudi domotožje in ljubezen do ostarele matere. Toda z Božjo pomočjo in s podporo številnih dobrih rojakov v Adelaidi je vzdržal in ostal med nami vsa ta leta.

V tem času je kljub rahlemu zdravju postal utrjen in odpustljiv, razumljiv in predvsem "dober kot kruh"! Tudi nasmejati in pošaliti se zna in prav ta lastnost, poleg njegove močne vere in izredne odkritosrčnosti, ga je ohranila med nami še vedno veselega in uspešnega.

Ob njegovi srebrni obletnici je bilo močno čutiti njegovo željo: "Bodimo dobri in slozni, imejmo se radi!" In prav to je bilo občutiti na vsakem koraku v Adelaidi to nedeljo. Rojaki Južne Avstralije so postali složna slovenska skupnost, pa tudi s pomočjo društvenega predsednika gospoda Šimenka, ki je veliko pripomogel k vzornemu sodelovanju med društvom in verskim centrom. V nabito polni

in čudovito okrašeni cerkvi sv. Družine sta ga najprej pozdravili v slovenščini in angleščini Stanka Sintič in Rosemary Poklar ter mu izročili darila v priznanje za njegov trud, nato pa še predstavnica madžarske skupnosti, ki mu je podarila ročno izdelano štolo, ki so jo napravile žene njihove skupnosti, v zahvalo za vsa leta, ko jim je nadomeščal duhovnika. Pater Metod je v lepi pridigi nanizal delo in življenje patra Janeza, cerkveni zbor pa je z lepim petjem še olepšal slovesno sv. mašo štirih duhovnikov. Na koncu je slavje požvela še Veronika Ferfolja s čudovito zapeto slovensko "Ave Marijo".

V veseli družbi domačih rojakov in mnogih gostov iz širne Avstralije je tudi v krasno pripravljemem Slovenskem domu v Adelaidi - naš "srebrni" duhovni oče - pater Janez, čudovito praznoval svojo 25. obletnico duhovništva in se spominjal dneva ko ga je Bog poklical v službo in ga poslal k slovenskim rojakom v daljno Avstralijo. Slavnostno kosilo je bilo rojakom pripravljeno z velikim veseljem in ljubeznijo od članov društva in verskega centra.

Priznanje in hvaležnost smo poklanjali patru Janezu in vsem, ki so njegov zlati ljubilej pripravili s tako skrbnostjo in veseljem. Polna dvorana je pokazala, da so rojaki Adelaide, Južne Avstralije ter oddaljene Zapadne Avstralije, pa tudi Riverlanda in naše Sun-raysije, ki smo tudi podrejeni njegovi duhovni skrbi, neizmerno hvaležni. Prepričana sem, da je na ta dan tudi pater Janez v svojem srebrnem siju in novem plašču, ki ga je umetniško izdelala sposobna Marta Zrim, bral naše misli, ki jih je tako lepo opisal Ivan Legiša v *Mislih*: "Dragi pater Janez, imamo vas radi!" Prejmite naše iskrene čestitke in želje, naj Vam Bog poplača vse dobro!

10-letnica Republike Slovenije IN KAKO JE ŠE SLAVIL SYDNEY

Piše Martha Magajna

Slovesnost v parlamentu NSW

Slovenci v Sydneyju in okolici so prav z navdušenjem proslavili deseto obletnico proglasitve neodvisnosti naše domovine. Proslave so se začele že s tradicionalnim sprejemom v Praliamment House of NSW, kamor je častni generalni konzul Republike Slovenije za NSW in VIC Alfred Brežnik povabil diplomatske predstavnike drugih narodov in zastopnike slovenskih organizacij in ustanov iz Sydneyja, Canberre, Wollongonga in Newcastlea. Za prijetno vzdušje proslave so poskrbeli tudi pevka Vivian Falež in avstralski godalni kvartet, v katerem igra Slovenka Brigita Bezjak.

Centralna proslava v Slovenskem društvu

Centralna proslava za slovensko skupnost je bila v Slovenskem društvu Sydney, v soboto, 24. junija zvečer. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička in vzdušje je bilo nepopisno. Večera so se udeležili naši diplomatski predstavniki, Helena Drnovšek Zorko, odpravnica poslov Veleposlaništva v Canberri ter častna generalna konzula Alfred Brežnik in Dušan Lajovic. Prisotni so bili tudi zastopniki naših slovenskih organizacij, zraven pa še obiskovalec iz Avstrije – gospod Levstek, predsednik Avstrijske slovenske konference in župan sydneyskega okraja Fairfield, ki se je v svojem govoru pohvalil, da ima ženo slovenskega rodu in da je prav zato Slovenija njemu in vsej družini še posebno pri srcu.

Program je bil pester in zanimiv že od vsega začetka, ko so na oder stopili gostujoči pevci okteta Deseti brat iz Slovenije. Pričakovali smo, da bodo lepo zapeli slovensko himno, vendar so nas presenetili z izvedbo avstralske himne, katero so zapeli tako čisto, razločno in milozvočno, da smo bili vsi presenečeni in navdušeni, kot že dolgo ne. Poleg običajnih nagovorov častnih gostov, ki so bili kratki, jedrnat in zanimivi, so v programu nastopili tudi otroci iz skupine Mali Prešeren Slovenskega društva Sydney. Skupini ne moremo več reči samo folklorna skupina, saj so pod vodstvom nove učiteljice Majde Kosovel pripravili ne samo plese, ampak pravi kulturni programček s pesmimi in recitacijami.

Razstavo Slovenija takrat in danes je odprl Dušan Lajovic, častni generalni konzul RS za Novo Zelandijo ter bivši predsednik Slovenskega narodnega sveta NSW in bivši podpredsednik Avstralske slovenske konference

Poleg njih so nastopili še Ivan Koželj in pevski zbor Lipa Slovenskega društva Sydney, ki je zaključil program. Prav dobro so se odrezali, kar je bila težka naloga, saj so morali tekmovali s čudovitim petjem pevec iz domovine. Program je spretno in lepo vodila Tanja Smrdel, kar tudi ni bilo lahko, saj se med tako množico vedno najde nekaj ljudi, ki klepetajo med seboj in motijo program.

Razstava

Istočasno s proslavo je bila v prostorih Slovenskega društva odprta tudi razstava Slovenija takrat in danes, ki je v besedi in sliki prikazala zgodovino slovenskega boja za neodvisnost.

Tako proslava kot razstava sta bili obe neizmerno obogateni s predvajanjem filma o zgodovini bitke za samostojnost, ki ga je pripravila Slovenska medijska hiša v Sydneyu, oziroma Florjan Auser. Film je bil izredno dobro pripravljen in je pokazal vse pomembne dogodke te naše novejšje zgodovine – iz Slovenije in od tukaj. Kako lepo je bil film sprejet lahko sodimo že po tem, da je bila v dvorani med predvajanjem popolna tišina, ki jo je prekinilo samo občasno spontano ploskanje.

Podobni, malo bolj obširni filmi so spremljali tudi razstavo, ki je bila zaradi velikega zanimanja podaljšana še v drugi teden. Upamo in želimo, da bomo zdravi in zadovoljni dočakali še dvajseto obletnico tega velikega dogodka.

V Slovenskem društvu Sydney - razstavo so pripravila tri pridna dekleta: z leve - Martha Magajna, Marija Košorok in Mihelca Šušteršič

Razstavo "Takrat in danes" si je ogledal tudi župan Fairfielda Robert Wathins z družino, na levi Ivan Koželj, podpredsednik društva

Oktet Deseti brat iz Slovenije, na proslavi ob 10-letnici slovenske države v Slovenskem društvu Sydney

Program Slovenske TV na kanalu 31 - Sydney

SYDNEY /GLAS SLOVENIJE, S.G./ – Florjan Auser je v času desetletnice slovenske države predvajal na Slovenski TV 31 serijo dokumnetarnih zapisov. Vsekakor je požel največ zanimanja njegov, skoraj desetminutni zgodovinski film o dogajanjih pred desetimi leti v Sloveniji in med Slovenci v Avstraliji. Ogledati si je bilo mogoče tudi del razstave in slovesnosti iz Slovenskega društva Sydney. Kar dvakrat pa je moral uvrstiti v program na kanalu 31 film o Pekrah pri Mariboru, avtorja Marjana Šrmpfa TV Maribor, ki je razkril skoraj vsem neznano dejstvo, da se je že maja 1991 v Mariboru bila prva bitka za neodvisno Slovenijo. Najprej Slomšek, potem general Rudolf Maister in tretjič Pekre! Bi bil severni del Slovenije slovenski brez njih? Bi se kasnejši dogodki pred desetimi leti odvijali tako kot so se – brez Peker?

10-letnica Republike Slovenije IN KAKO JE ŠE SLAVIL MELBOURNE

Piše Elica Rizmal

V soboto, 30. junija 2001, smo v Melbournu praznovali 10. obletnico slovenske države. Slavnostne proslave v mestni hiši v Prahranu, v organizaciji SNS Viktorije, so se udeležili številni gosti, vodilni predstavniki Slovenije in Avstralije, kakor tudi sosednjih prijateljskih držav naše prve domovine ter predstavniki naših organizacij.

Slavnostnim govorom častnih gostov obeh domovin in slovenske skupnosti tukaj v Avstraliji, ki so se začeli z dobrodošlico predstavnika prvotnih prebivalcev naše nove domovine, je sledil kulturni program, v katerem je sodelovala predvsem mladina in pevci, oktet *Deseti brat* iz Slovenije in se zaključil s predajo sadike najstarejše trte na svetu, stare trte z mariborskega Lenta, občini Yarra Ranges. Slavnostno praznovanje se je zaključilo s plesno zabavo, na kateri sta igrala mladi ansambel *Veseljaki* iz Slovenije in domači ansambel.

V okviru govorov so se podelila tudi priznanja slovenske vlade za zaslužno delo v skupnosti Stanki Gregorič in Dragi Gelt ter Slovenskemu narodnemu svetu Viktorije (SNS Vic), posmrtno priznanje pa je prejel tudi pater Bazilij Valentin od Svetovnega slovenskega kongresa ter Štefan Merzel od odbora SNS Vic.

Kulturni program je pravzaprav zgodba v besedi in pesmi: pripoved o stari in novi domovini in o srečanju obeh domovin. To je pripoved babice svoji vnukinji. Program smo ponovili v nedeljo 1. julija 2001 v dvorani verskega in kulturnega središča v Kewju, kjer so sodelovali tudi otroci Slomškove šole, Verskemu središču pa smo predali sadiko stare trte z Lenta. Upamo, da bo stara trta z mariborskega Lenta dobro obrodila tudi na avstralskih tleh.

Sodelovali so: oktet *Deseti brat*, vnukinja - Natalie Postružin, babica - Elica Rizmal, Milan Jurejčič, Rudi Crncec, Zalika Rizmal, Wendy in Kristina Cestnik, Alenka in Paul Paddle, Andrew in Melissa Bratina, Ljubica Postružin, Evelyn Kojc, Iris Dietner, na klavirju Kristina Mesarič in Lenti Lenko, glasbena in pevska spremljava Lenti Lenko, Rudi Crncec in Frank Petelin, na harmoniki Adrian Butinar, didgeridoo Allan Browning, Simon, Michelle, Leah in Melissa Fistic, povezava Anita Fistic.

Nastopali so: v vojnih slikah Paul Paddle, Ljubica Postružin, Iris Dietner, Wendy Cestnik, glasbena povezava Kriši Mesarič in Lenti Lenko, v veselju na vasi pa Kristina Cestnik, Evelyn Kojc in babica Eli Rizmal.

*Desno: Lenti Lenko,
Rudi Črnčec, Evelin Kojc,
Zalika Rizmal in
Andrew Bratina*

*Levo: Lenti Lenko, Rudi Črnčec, Frank
Petelin in Vendi Cestnik*

*Desno: Paul Paddle, Wendy
Cestnik in Iris Dietner*

Levo: Andrew Butinar in plesalci

*Desno: Wendy Cestnik,
Ljubica Postružin, Iris Dietner
in Kriši Mesarič*

*Levo: Andrew Bratina, Zalika Rizmal,
Ljubica Postružin, Alenka Paddle,
Wendy Cestnik in Kriši Mesarič*

Vinko Rizmal - Melbourne

G.S.: V 10 letih samostojnosti Slovenije ste kot kot zelo aktiven avstralski Slovenec marsikaj doživeli. Kakšni so vaši spomini na ta leta?

V.R.: Z osamosvojitvijo Slovenije sva z ženo Elico - koordinatorico na državni radijski postaji SBS, nekako povezana že od samega začetka tega pomembnega obdobja. Bil sem član vseh aktivnih organizacij ali skupin, najdalje in od samega začetka pa sem bil član Slovenskega narodnega sveta Viktorije, ki je bil s svojo aktivnostjo steber gibanja za osamosvojitve Slovenije. Po osamosvojitvi pa je nadaljeval s promocijo Slovenije v Avstraliji in z negovanjem slovenske kulturne dediščine.

Že leta 1990 sem koordiniral formiranje Avstralskega slovenskega poslovnega združenja v Melbournu. Bil sem koordinator svečane akademije SNS-ja, ki se je odvijala v Malvern Town Hallu leta 1992. To je bila največja prireditev avstralskih Slovencev v Avstraliji ob priznanju samostojnosti s strani avstralske vlade. Prav tako sem bil tudi koordinator svečane proslave ob peti obletnici RS in plebiscita samostojne Slovenije. Sodeloval sem pri vseh kulturnih proslavah, ki jih je SNS organiziral ob slovenskih državnih in kulturnih praznikih. Kot predstavnik Poslovnega združenja in SNS sem sodeloval na številnih srečanjih po vsej Avstraliji. Med ostalim je bil rezultat teh spoznavnih srečanj tudi začetek naših slovenskih predstavitev na TV omrežju v Melbournu. Zelo pomembna je tudi moja iniciatorska vloga pri ideji publikacije *Naša bitka za Slovenijo*. Torej dela je bilo na pretek in ga je še.

G.S.: Ali menite, da smo Slovenci opravili dobro delo ob promociji Slovenije?

V.R.: Menim, da smo se mnogi trudili in pogosto opravili pomemben korak pri predstavitvi in uveljavitvi Slovenije v svetu - Avstraliji. Manjka nam koordinacije in spoštovanja do naših idej, stalne promocije in uveljavljanja, ki bi naj bila nad osebnim koristljivejšim in politično pripadnostjo. Dejstvo, da v Avstraliji nismo imeli v 10-tih letih niti enega srečanja na temo planiranja, povezovanja in ure-

sničitve realnih in pomembnih projektov, nas siromaši. Ostali smo skregani, tako tukaj kot doma. Razdeljeni smo na tiste, ki si lastijo pomembnost, teh je zelo malo, in na garače, ki se jih "porabi" po potrebi. Osebnostno bi besedičenje na temo sodelovanja skrajšal na kratko ocenitev - polomija! Seveda bi lahko napisal knjigo in zagovarjal svoje stališče. Dejstvo je, da tukaj še nismo dorasli. Kakorkoli, nekaj nas kljub vsemu žene in nam daje moči da vzdržimo, toda lahko bi nam bilo lepše in lažje.

G.S.: Kako je bilo s projektom Stare trte?

V.R.: Leta 1998 sva z ženo posedala na Lentu v Mariboru in občudovala najstarejšo trto na svetu, ki raste prav tu, ob reki Dravi. Takrat se je začela rojevati ideja, da bi lahko s to trto povezali Slovenijo z Avstralijo. Idejo sem začel razvijati in pričel navezovati stike s pomembnimi osebami kot v Sloveniji tako tudi v Avstraliji. Problem v Avstraliji je bil v nepoznavnosti Slovenije. No, ker veliko Slovencev živi tukaj že mnogo let in ker se nam porajajo nove in nove ideje, sem tudi ta problem pozitivno izpeljal in v začetku leta 1999 sta mariborski župan Boris Sovič in takratni župan Občine Yarra Ranges (popularno vinogradniško področje), David Hodgett podpisala podaritveni dokument projekta Stare trte. Seveda je bilo tukaj še veliko dodatnega dela. Avstralija je otok in je zelo zaščitena. Tako sem uredil vso potrebno dokumentacijo in pošiljka s cepiči Stare trte je po prihodu v Avstralijo bila takoj predana avstralski karantenski službi, ki je dve leti opravljala vsemogoče teste in po dveh letih, aprila 2001, sem dobil sporočilo, da je trta čvrsta in zdrava pozitivno prestala svojo dvoletno karantensko obdobje. Da bi bila predaja trte čim bolj opazna, sem se povezal s SNS VIC in predlagal, da bi opravili predajo na večer, ko bo melbournska slovenska skupnost praznovala 10-letnico samostojne Slovenije. To se je tudi zgodilo v soboto, 30. junija 2001. Mariborskega župana je zastopal direktor urada za turizem v Mariboru Milan Razdevšek s soprogo, radi prezaposlenosti tukajšnje županje pa je trto prevzel podžupan James Merlino.

Med ostalimi pomembnimi gosti so zastopali vinogradniško področje Yarra Valley še predsednik Združenja vinarjev Wally Zug s soprogo, direktor McWilliam's Wines Max McWilliam s soprogo in Leslie Wood s soprogo - bivša podžupanja, ki se je leta 1999 zelo zavzela za uresničitev projekta. Prisotna sta bila tudi lastnika največje trte v Avstraliji in mogoče na svetu Peter in Charlie Sumnerfield. Gospod Razdevšek je predal avstralskim predstavnikom zelo impresivno natiskane certifikate in stekleničko vina št. 74, letnika 1996, prav tako s certifikatom originalnosti. Pomembno je še omeniti, da smo imeli 2. julija 2001 v prostorih Občine Yarra Ranges posloven pogovor z županjo Di Moore in še nekaterimi predstavniki občine, predstavniki tukajšjega urada za turizem in predstavnic urada za ekonomski razvoj. Z naše strani so na srečanju sodelovali gospod in gospa Razdevšek, Elica Rizmal z Radia SBS in jaz kot koordinator projekta. Na povabilo McWilliamsa smo imeli zatem poslovno kosilo in si ogledali prostor, kjer bo potomka mariborske trte imela svoj avstralski dom. Vsi prisotni so izrazili veliko zadovoljstvo nad začetnimi dogovori in vsi so bili mnenja, da je pred nami veliko možnosti nadaljnega in obojestransko koristnega sodelovanja. Seveda je takšen zaključek meni in moji soprogi v veliko zadoščenje, saj je trud poplačan z dobrimi rezultati.

G.S.: Sigurno ste dobili ob tako dolgem in za Slovenijo koristnem projektu kot je projekt Stare trte krepko finančno pomoč s strani Slovenije?

V.R.: Odgovoril bom po štajersko: "če verješ!" Edina svetla luč med "nepismenimi" je bila prisotnost direktorja za turizem gospoda Razdevška, ki je nakazal nekaj zelo dobrih zamisli in upam, da ga bodo v Sloveniji pri teh podprli. Omembe vredna je stalna prizadevnost za promocijo Slovenije s strani SNS VIC, ki je projektu Stare trte podaril skoraj polovico prostih vstopnic za povabljeni večer ob 10-letnici RS in avstralsko IT podjetje Super internet Site System, ki nam je podarila štiri internetne strani za dobo enega leta, tako, da bomo lahko v svetu dodatno razvijali in uveljavljali pomembnost projekta Stare trte.

<http://australiantourism.siss21.com/siss.asp?id=2000>

Z leve Milan Razdevšek (direktor urada za turizem iz Maribora) in Vinko Rizmal, ob slovesni predaji trte Avstralcem

G.S.: Dolga leta ste bili predsednik Avstralskega slovenskega poslovnega združenja, tajnik SNS VIC, podpredsednik in VD predsednik Avstralske slovenske konference, poznani ste po politično gospodarskih aktivnostih, je pa tukaj še dodatno področje, kjer ste se udeleževali in to je kulturna dejavnost.

V.R.: Kot sem že omenil, družina Rizmal že leta sodeluje na vseh kulturnih prireditvah. Aktivni pa smo tudi med Avstralsci in zlasti s hčerko Zaliko že leta nastopava tudi v "musicliih", z lokalnimi operetnimi skupinami. In prav nagnjenost h glasbi me je pripeljala do avstralskega slovenskega kulturnega projekta - prevoda slovenske operete *Planinska roža* v angleški jezik in predstavitev te vesele operete na avstralskem operetnem odru naj bi se zgodila v bližnji prihodnosti, kar je odvisno od več činiteljev. Prvi del projekta, v katerega spada prevod in glasbena - notna ureditev zastarelih zapisov, je finančno podprlo Ministrstvo za Kulturo RS. V sam projekt so bili vključeni Bert Pribac, Franc Rizmal, Lovro Rizmal, Benjamin Roennfeldt in seveda jaz kot koordinator projekta in lektor usklajevanja pevskega dela prevoda. Nadaljne priprave za uresničitev odrske predstavitve zahteva znova veliko mojega časa, predvsem pa podporo avstralskih in slovenskih uradov za kulturo in nenazadnje tudi Urada za Slovence po svetu. Upam, da se zgodovina nepismenosti in naglušnosti iz časov projekta Stare trte ne bo ponovila! Seveda sem ob tem projektu bolj pozitiven, saj sem z ministrstvom za kulturo RS do sedaj dobro sodeloval in opazno je, da cenijo takšne meddržavne projekte na kulturnem področju.

**VODUSEK
MEATS**

CANBERRA
Phone: 02 - 6 295 1222

COBRAM
Phone: 03 - 58722115

Slovensko društvo Sydney

**V naše društvo ste vedno
vljudno vabljeni!**

**Dobra kuhinja
Veliko zabave**

2-10 Elizabeth Street
Wetherill Park NSW 2164
Telefon (02) 9756 1658 Fax (02) 9756 1447
E-mail: slodsyd@zeta.org.au

**St. John's Park
COMMUNITY CLUB**

Vsako tretjo nedeljo v mesecu

PIKNIK

*Srečanje starih znancev in
prijateljev!*

80 - 84 Brisbane Road - St. John's Park
Telefon: (02) 9610 1627 Fax: (02) 9823 2522
E-mail: club@triglav.com.au

ADRIATIC ADVENTURE

*Najcenejše in najhitrejšo potovanje do
Slovenije z Lauda Air
Organiziramo skupinska potovanja in
najcenejši Rent-a-Car z Alpetourom*

Sodelujemo z:

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

**Malaysia Airline
Qantas
Lauda Air
Lufthansa**

in drugimi letalskimi prevozniki

Telefon: (02) 9823 0011 Fax (02) 9823 0022
Shop 12, Edensor Park Plaza
Edensor Park NSW 2176
Email: adriatictours@bigpond.com.au

Florjan Auser

Iz dokumentarnih zapisov o p. Valerijanu "Halo, tukaj sv.Rafa-el"

*Cerkev v Paddingtonu: Tukaj se je leta 1963
začela patrova avstralska pot ...*

Ivan Rudolf v slovenski cerkvi Wollongong - o njeni zgodovini

Newcastle: Pater obiše tamkajšnje Slovence v mesecu, ki ima pet nedelj; tokrat je izredno slabo vreme pokvarilo obisk, toda pater je kljub vsemu prišel iz okoli 150 km oddaljenega Sydneya

Patrova skrb za skupnost se večkrat odraži tudi na njegovem obrazu

*Poslovilni intervju z Brezjij za Slovensko TV 31 - Sydney:
Pater Ciril Božič je govoril o patru Valerijanu, na kratko pa je tudi
razložil zgodovino tega romarskega kraja s sporočilom "prihajam!"*

**Prva dokumentarna oddaja o patru Valerijanu Jenku in slovenski skupnosti bo na sporedu
Slovenske TV 31 - Sydney v ponedeljek, 27.avgusta 2001 ob 18.00 uri**

50 let slovenskih frančiškanov v Avstraliji

Jubilejno leto slovenske Cerkve v Avstraliji

MELBOURNE, SYDNEY, ADELAIDE
/MISLI - TONE GORJUP/ -

Na carigrajski dvor so prišli leta 862 odposlanci moravskega kneza Rastislava in prosili cesarja Mihala, naj jim pošlje misijonarje, ki bodo oznanjali evangelij v domačem jeziku. V prošnji so posebej poudarili, da naj bi misijonarji poznali govorico ljudi tistih krajev. Že naslednje leto sta k Moravanom prišla solunska brata Ciril in Metod. Njuna naloga ni bila pokristjanjevanje, saj so bili ljudje večinoma že krščeni, pač pa sta prevajala bogoslužne knjige v njihov jezik in pripravila temelje za krajevno Cerkev s slovanskim bogoslužnim jezikom.

Ko je 29. novembra leta 1947 v pristanišče Fremantle v Zahodno Avstralijo priplula ameriška tovorna ladja z begunci iz Evrope, je ta celina postala cilj številnim Slovincem, ki so v taboriščih v Italiji, Avstriji in Nemčiji čakali na obljubljeni deželo. V nekaj letih se jih je v Avstraliji naselilo vsaj dva tisoč, vendar je bil to šele začetek. Nova domovina jim je dala kruh in streho nad glavo; pogrešali pa so starše, slovensko besedo, pesem, knjigo in tudi duhovnika. Iskali so stik s prijatelji in znanci, s katerimi so delili usodo begunstva in prosili za to in ono. Nekateri so poznali verski list *Ave Marija*, ki je med Slovinci v Ameriki skrbel za utrjevanje verskega življenja in narodne zavesti. Prav prek njega so začeli iskati duhovnika, ki bi jih nagovarjal in spodbujal v domačem jeziku. Tako je Stanko Šubic iz Adelaide na uredništvo med drugim pisal: "...Zdaj smo Slovenci raztreseni po vsej Avstraliji in naša največja težava je v tem, da nimamo niti enega slovenskega duhovnika." Prošnje je dobival tudi škof Gregorij Rožman, ki je takrat bival v Clevelandu in z veliko vnemo skrbel za slovensko Cerkev po svetu.

Razmere v Avstraliji, zlasti v Sydneyju, je škofu Rožmanu prvi podrobneje predstavil Gorazd Jože Cuješ. Tako je škof najprej njemu sporočil novico, da bodo dobili duhovnika. V pismu, ki ga je 17. avgusta 1950 poslal iz Clevelanda, je zapisal: "Vi ste mi prvi dali podatke o slovenskih imigrantih v Avstraliji, zato Vam sporočam, da se je posrečilo dobiti dva slovenska duhovnika za Avstralijo. Sta to frančiškana p. Klavdij in p. Beno, oba iz Dachaua, ki sta že

Starosta slovenskih frančiškanov v Avstraliji, z leve pok. p. Bazilij in p. Valerijan

nekaj časa tu v USA in znata že nekaj angleščine. Kje bosta se naselila, se bo šele videlo na licu mesta, kjer bo bolj potrebno, ponudb imate več. Ako ne pride vmes kakšna svetovna politična ovira, bosta začetkom oktobra mogla odpotovati. Spremljajo ju naše najboljšje želje in molitve, da bi mogla za Slovence in morebiti Hrvate mnogo storiti. Pozdravi in blagoslov!"

Zaradi dolgotrajnega urejanja dokumentov se je prihod p. Klavdija Okorna in p. Bena Korbiča precej zavlekel. Na poti pa ju je spremljala Marija z Brezij. Na njen praznik, 24. maja 1951, sta se odpravila na pot prek oceana in dva dni zatem pristala na letališču v Sydneyju.

Tako kot solunska brata Ciril in Metod med Moravani, sta tudi p. Klavdij in p. Beno postavila temelje slovenski Cerkvi v Avstraliji.

Ker letos mineva petdeset let od njunega prihoda, bo konec meseca avgusta potekala zunanja slovenost v spomin na ta dogodek. Praznovanja pa bi lahko potekala dalj časa.

Patra sta v Sydney prispela 26. maja 1951, prva številka *Misli* je izšla 25. januarja 1952, rojaki v Melbournu so se zbrali k prvi slovenski maši v aprilu 1952, Slovenci v Adelaidi pa dober mesec dni zatem.

Na vse te dogodke bi se lahko spomnili z "jubilejnim letom" avstralskih Slovincem.

Naj bo to leto zahvale Bogu, ki že pol stoletja po duhovnikih vodi slovensko Cerkev v Avstraliji. Hvaležnosti za prejete milosti naj se pridruži prošnja, da bi naša skupnost tudi v prihodnje ostala zvesta Kristusu, slovenski besedi in dediščini staršev.

Lepo je bilo pogledati tako veliko skupino slovenskih sester in frančiškanov, ki so dolga leta vestno skrbeli za svoje slovenske rojake

Pred leti ... pok. dušni pastir dr. Ivan Mikula s sydneyškimi Slovenci

Slovenska TV 31 - Sydney, ponedeljek, 6. avgusta 2001. Oddaja posneta na Brezjah; pater Ciril Božič.
Posnetke so Florjanu Auserju na njegovo prošnjo, v sklopu projekta "Halo tukaj Sv. Rafael" pripravili: Dragica Bošnjak – vodila pogovor; kamera – Boris Dolenc; ton – Borut Podgoršek. Želeli smo ohraniti originalno okolje patra Cirila Božiča, ki je služboval na Brezjah od odhoda iz Sydneya, kjer je deloval skupaj s patrom Valerijanom.

Med nami danes: patri Metod, Valerijan, Janez in Filip

Včasih je bilo v Avstraliji veliko slovenskih sester, že nekaj let je odkar smo ostali brez njih ...

Pater Valerijan s svojo mamo

Fotografije na str. 28 in 29 iz nove knjige, ki je ob 50-letnici slovenskih frančiškanov v Avstraliji izšla te dni v Melbournu. V njej so zanimive zgodbe o življenju in delu naših patrov.

MIR IN DOBRO Pax et Bonum

Naročite jo lahko v vseh slovenskih verskih središčih v Avstraliji, ali po internetu www.glasslovenije.com.au

Naše čestitke

Pred kratkim je pater Janez Tretjak iz Adelaide praznoval 25. obletnico mašniškega posvečenja. Ob jubileju mu želimo še veliko zdravja in lepih trenutkov! Boga vas živi, pater Janez!
Uredništvo

Spomin

26. julija letos so minila štiri leta od smrti patra Valentina Bazilija O.F.M.
Naj počiva
v zasluženem miru!
Uredništvo

ROJAKI IN TURISTI IZ DALJNE AVSTRALIJE,

SAMO ZA VAS

- NAJCENEJŠI NAJEM,

- DOSTAVA PO DOGOVORU,

- PESTRA IZBIRA OSEBNIH VOZIL

VEDNO Z VAMI IN ZA VAS!

RENT - a - CAR

Mirka Vadnova 8

Si - 4000 Kranj Slovenija

Telefon: 04 - 204 2011

Sydney - Adriatic Adventure 02 9823 0011

SLOVENSKA MEDIJSKA HIŠA - GLAS SLOVENIJE - SYDNEY

je predlagala Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu pri slovenskem zunanjem ministrstvu, da ob 50. obletnici slovenskih frančiškanov v Avstraliji, podeli vsem trem verskim središčem (Melbourne, Sydney, Adelaide) posebna priznanja za njihovo dolgoletno delo. Upamo, da bo Urad uvidel pomembnost predloga in da bodo priznanja podeljena ob letošnjih slovesnostih.

Na zdravje!

Niagara Cyclo-Massage Niagarini aparati vam lajšajo bolečine

Pred dvema letoma sem govorila s prijateljico v Melbourneu. Jokala je in bila je skoraj nepokretna. Hrbtenica! Na operacijo ne morem, tablet ne maram ... je dejala. Kaj naj naredim?

Čez nekaj dni, ko me je ponovno poklicala, je bil njen glas drugačen. Pomagalo mi je! Kaj ti je pomagalo? NIAGARA! Niagara? Kaj pa je to? To je nekaj masažni aparat, ki ga vključiš v elektriko in ki povzroča vibracije. Kupila sem si blazinico.

Letos je privilo mene. Hrbtenica, išias, hroma noga po daljšem naporu, nespečnost in tako naprej. Dobila sem naslov podjetja in še isti dan me je obiskal njihov agent. Z menoj je ostal kako uro in pol, mi razkazal vse njihove masažne predmete ... odločila sem se za manjši, ročni aparat jajčaste oblike. Bilo je pred približno tremi tedni. Počutim se bolje. Spim. Če zjutraj vstanem vsa trda in z bolečinami, si prižgem za 20 minut aparat in gledam televizijo. Potem sem ves dan v redu.

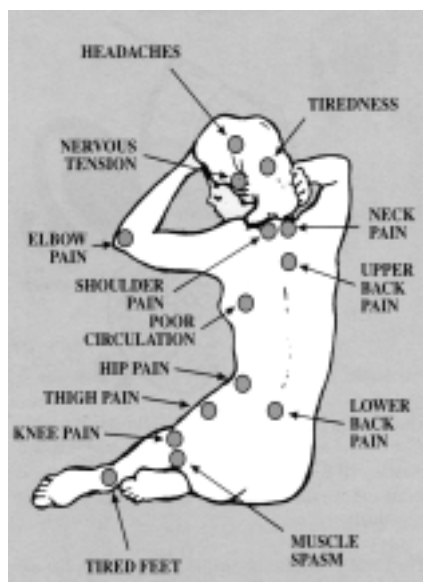
Aparati Niagara res niso poceni, zato pa podjetje nudi ugodne pogoje pri odplačevanju.

NIAGARA
VAM NUDI

- ROČNI APARAT
- BLAZINICO
- NASLONJAČ
- POSTELJO

Za več informacij kličite
(03) 9741 3112

Niagara ima v vsakem večjem mestu v Avstraliji svojega zastopnika

Niagara vam lahko pomaga ...

- Lajša bolečine pri artritisu (postanete bolj pokretni)
- Zmanjšuje bolečine v mišicah
- Zmanjšuje revmatične bolečine
- Pospešuje cirkulacijo krvi
- Olajšuje bolečine pri osteoartritisu kolka
- Blaži bolečine v hrbtenici
- Pomaga pri pokretnosti sklepov
- Zmanjšuje vsakodnevni stres in napetosti
- Pomaga pri vsakodnevni utrujenosti
- Lajša težave s pljuči, ki jih povzročata bronhitis
- Zboljšuje spanec
- Blaži glavobol, vključno migreno
- Lajša bolečine sinusov
- Zmanjšuje otekline pri nabiranju vode v telesu
- Opušča in omogoča počitek brez tablet ali mazil

Azijski sojini produkti in špansko oljčno olje vsebujejo karcinogene snovi – povzročitelje raka?

MASKAT, 22. JULJA (STA/AFP) - Oblasti v Omanu so prepovedale uvoz sojinih izdelkov iz azijskih držav, ker domnevno vsebujejo karcinogene snovi. Oman je že peta arabska država z območja Perzijskega zaliva, ki je sprejela takšno odločitev. Neki predstavnik oblasti je sinoci pojasnil, da odločitev zadeva enajst izdelkov, ki jih proizvajajo na Kitajskem, Hong Kongu, Singapurju, Tajvanu in na Tajskem. Dodal je še, da bodo obstoječe zaloge teh izdelkov umaknili s tržišča.

Bahrajn, Katar, Savdska Arabija in Združeni arabski emirati so v začetku tedna prepovedali uvoz in prodajo sojinih izdelkov in začimb iz azijskih držav. Šest držav iz Perzijskega zaliva (Savdska Arabija, Združeni arabski emirati, Kuvajt, Bahrajn, Katar in Oman) pa je nedavno zacasnno prekinilo uvoz španskega olivnega olja, ker naj bi vsebovalo karcinogeno snov.

SLOVENSKA TURISTIČNA KMETIJA V AVSTRALSKEM QUEENSLANDU ARRIGA PARK

Samo uro stran od Cairnsa,
v prelepem okolju tropske Mareebe

Medtem ko se iz Cairnsa lahko podate na ogled svetovno znanih koralnih grebenov, se nastanite pri slovenskih gostiteljih Mileni in Haroldu, kjer se boste ob prijatni domačnosti sprostiti. Ogladali si boste lahko plantažo slatkornega trsa in drugih zanimivosti. Ne samo domača hrana, pritegnile vas bodo tudi vse vrste tropskega sadja, gojenega organsko. V idiličnem tropskem vrtu je zakuzi (spabath), kjer se boste lahko znebili utrujenosti in vseh skrbi. Imeli boste priložnost odkriti lepote Atherton Tableland-a.

V ceno so vključene tudi krajše ture.
Nudimo popust za Slovence!

Telefon/Fax : (07) 4093 2114
Email: arrigapark@cyberwizards.com.au

Tudi to je

Avstralija

Prvi umor politika v 206-letni avstralski zgodovini se je zgodil leta 1994 - umorjen Avstrelac slovenskega porekla

Kriv za umor Johna Newmana, toda kdo je streljal?

Pok. JOHN NEWMAN

se je rodil v Sloveniji, slovenskemu očetu, ki je pokopan na Bledu.

Johnova mati se je od moža ločila in pripeljala Johna v Avstralijo. Po materi se je pisal Naumenko a je priimek spremenil v Newman.

SYDNEY, 29. JUNIJ 2001 /GLAS SLOVENIJE/ – John Newman je bil uspešen politik - laburist. Leta 1979 je doživel veliko družinsko tragedijo: smrtno sta se ponesrečila noseča žena in sin, ostala sta mu mati in polbrat Peter.

John je večkrat zahajal v Slovenski Klub Triglav v Sydneyju in po pripovedovanju nekaterih rojakov, se mu je pogled večkrat zaustavil na zemljevidu Slovenije, na blejskem območju.

Pisal se je datum 5. september 1994 in vsi avstralski mediji so objavili novico: Umor politika! To je prvi umor politika v 206-letni avstralski zgodovini! Ubili so 47-letnega Johna Newmana!

Res je bil to prvi umor politika v Avstraliji, ne pa tudi prvi poskus. Že leta 1966 je strel zadel Arthurja Calwella, laburističnega vodjo, v brado. Bil je proti vojni v Vijetnamu. Leta 1978 je ostrostrelec streljal na takratnega vodjo opozicijske liberalne stranke in ubil njegovega psa. Avstralsci res beležijo nekaj terorističnih napadov na avstralske odvetnike, tuje ambasade in predstavništva ter druge javne objekte, ki so se končali z uspešnimi ali neuspešnimi eksplozijami, večkrat tudi s pisemskimi ali paketnimi bombami in čeprav je bilo nekaj smrtnih žrtev, nikoli do takrat ni bil med njimi politik.

John Newman, član parlamenta NSW, poslanec za Cabramatto je umrl v naročju svoje zaročenke Lucy Wang. Bil je velik borec proti azijskemu kriminalu.

In danes vemo, da je njegov umor organiziral Avstrelac, vijetnamskega porekla, ambiciozni Phuong Canh Ngo, takrat občin-

John Newman - žrtev

Phuong Canh Ngo - kriv

ski svetnik v občini Fairfield, neodvisni kandidat, ki je svoje glasove po navadi podaril liberalcem. Bil je Johnov politični tekmeč in zaradi tega se je bilo potrebno tekmeča znebiti. Sodniški procesi, obtožbe, obrambe so trajali sedem let. V petek, 23. junija 2001 pa so Phuonga končno obtožili za umor Johna Newmana, čeravno ga ni sam izpeljal. Domnevna druga dva krivca sta bila oproščena. Mati Johna Newmana, polbrat Peter in bivša zaročenka niso zadovoljni in se sprašujejo kdo je streljal?

Ameriški državni sekretar Colin Powell se na uradnem obisku v Avstraliji ni vozil v običajni limuzini, ampak v predelanem, 21 let starem Volvu 262 coupe, ki si ga je avstralski protokol posebno za to priložnost sposodil od Vinca Harmerja. Powell je namreč strasten ljubitelj švedskih Volvov, ki jih v prostem času rad obnavlja in preureja. Z Volvom se je ameriški državni sekretar skupaj z avstralskim kolegom Alexandrom Downerjem popeljal do hotela in uradne rezidence avstralskega premiera.

Smeh

/7 D in Ljubljanske novice/

- O, Francelj, zakaj pa k nevrologu?
- Da me ozdravi nenehnega mežikanja.
- Te to tako moti?
- Seveda me. V lekarni zahtevam aspirin, a ker zraven mežikam, mi dajo vedno kondom...

- Janezek, kje je bil premagan Napoleon?
- Pri vaterpolu.

- Malčka!
- Izvolite, gospod direktor!
- V pismu, ki sem vam ga narekoval za svojo ženo, ste izpustili konec. Zakaj niste napisali - ljubim te?
- A to je bilo namenjeno njej?

Dve kravi v dežju igrata tenis. Mimo pride mož in pravi: - Zakaj ne igrata v hlevu, saj bosta čisto mokri? - Smešno, kdaj pa ste videli kravi igrati tenis?

- Pri vas sem kupil osem banan, ko sem prišel domov, pa jih je bilo v vrečki samo šest, se je pritožil kupec. Dve sta bili gnili!

Glasbeni strokovnjaki med seboj.
- Vedno samo Beethoven, Bethoven! Edina glasba, ki mi je všeč je Tristan in Izolda! - Delo Tristan in Izolda je Wagnerjevo! - No, vidite, še tega ni skomponiral!

- Zakaj pa ste že tretji prišli po vstopnico? - Ker mi jo pa moški pri vratih vedno pretrga.

- Ali tvojemu možu tudi izpadajo lasje? - Ne, hvala bogu ima plešo!

Zobozdravnik pravi pacientu: Zobe imate v redu, ampak dlesni morajo ven!

- Kaj ste ugotovili, gospod doktor?
- Najprej vas moram nekaj stvari vprašati. Kako imata z možem urejeno spolno življenje?
- Jaz imam urejenega, zanj pa ne vem...

EPITAF /VEČER/

Tu počivajo
Janez, Marička in Francelj!
Žalujoci
John, Mary in Frank.

Sodnik obtožencu: - Že 36-krat ste bili kaznovani, kako je to mogoče? - No ja, gospod sodnik, pač nisem več najmlajši!

Neumnosti imajo najdaljšo tradicijo.

NATROSEK

V vsaki glavi obstaja
cona somraka.

- Če želite še nekaj časa živeti, morate prenehati kaditi! - Za to je pa že prepozno. - Nehati ni nikoli prepozno! - No ja, potem imam pa še čas!

K psihiatru pride moški in pravi: - Gospod zdravnik, jaz pa znam gledati v prihodnost. Zdravnik vpraša: - Kdaj ste začeli? - Prihodnji četrtek!

Zdravnik asistent opravlja svojo prvo operacijo. Njegov profesor mu gleda čez ramo. - Ne, ne, nenadoma zavpije profesor, samo slepič, vse drugo lepo vrnite nazaj v trebuh.

Zlati veterani iz Slovenije

BRISBANE /NOVI TEDNIK, GLAS SLOVENIJE/ – V Brisbanu je bilo med 4. in 14. julijem 14. svetovno atletsko prvenstvo za veterane in veteranke. V slovenski reprezentanci so bili tudi celjski atleti, Nataša Urbančič, Branko Vivod ter najstarejši Slovenec na tekmovanju Zdravko Rojc. Nataša je z metom kopja (38.8 metra) zasedla prvo mesto; sicer pa ji je Avstralija znana, saj je pred leti živela tukaj. Branko Vivod si je prisvojil zlato odličje v skoku v višino (173 centimetre). Odlično se je odrezal tudi najstarejši tekmovalac Zdravko, z lučajem 34,69 metra je v metu kopja zasedel tretje mesto.

Objave

POPRAVEK

V prejšnji številki Glasa Slovenije smo zapisali: "... *Draga Gelt, organizatorka 'mega' prireditve SNS VIC v Malvern Town Hallu (op.: leta 1992) - častni gost Janez Janša.*" Pravilno glasi:

"... *Draga Gelt, organizatorka kulturnega dela 'mega' prireditve SNS VIC v Malvern Town Hallu ...*"

HIŠA V NAJEM

Slovenski družini želim izdati hišo v Cabramatti - Sydney. Hiša ima šest sob, dve kuhinji, dve kopalnici in dva stranišča.

Vseljiva bo septembra 2001.

Kličite ASSIA Real Estate (Mr. Ken),

Telefon: (02) 97279292

ali (02) 97281017

Plačilo po dogovoru!

ČESTITAMO

Ob praznovanju 25-letnice mašniškega posvečenja čestitamo patru Janezu Tretjaku iz Adelaide ter mu želimo še veliko zdravih, veselih in srečnih let med svojimi slovenskimi rojaki. Bog vas živi, pater Janez!
Uredništvo Glasa Slovenije

VSE NAJBOLJŠE

Milivoju Lajovicu želimo ob njegovem 80. rojstnem dnevu, da bi bil med nami še dolga leta čil in zdrav ter užival jesen življenja, skupaj s svojo soprogo ter v krogu ostale družine.

Uredništvo

Ivanu Koželju, podpredsedniku Slovenskega društva Sydney in Ivanu Kobalu, pisatelju in pesniku, želimo hitrega okrevanja. Sydneyški rojaki

GLAS SLOVENIJE TISKOVNI SKLAD

\$ 45.00 L. Lenko, John Cvetkovič;
\$ 15.00 Mili Hren, P. Marinovic, M. Koder, družina Rede;
\$ 5.00 d. Bruncic
\$ 95.00 M. Frank
HVALA

Pred izidom

IŠČEMO NOVE PRIJATELJE ZA STIKE

Smo tričlanska krščanska družina, ki želi spoznati slovence po svetu. Želimo izmenjati obiske za počitnice pri vas in vam nudimo gostoljubje v našem gostišču, ki je last našega družinskega podjetja v Sloveniji s kategorijo treh zvezdic. Živimo na deželi na manjši kmetiji, v vasi Lindek s starim gradom iz leta 1258. Od tu izvira naš rod že štiri kolena nazaj. Upravljamo z manjšim podjetjem ki je v naši lasti. Med drugim upravljamo naše gostišče v Frankolovem ki je del našega podjetja. Sem oče dveh otrok star 34 let, hčere Tamare 11 let in sina Jerneja 10 let. Naslov v uredništvu Glasa Slovenije

OBVESTILO VELEPOSLANIŠTVA RS IZ CANBERRE Konzularne ure

MELBOURNE

Nedelja, 2. september

od 13.00 do 15.00 ure

Slovenski športni klub St. Albans

4 Willis Street, St. Albans

MELBOURNE

Ponedeljek, 3. september

od 10.00 do 13.00 ure

Versko središče Kew

19 A'Beckett Str. Kew

BRATA GOMIZEL ZLATOPOROČENCA

Brata Gomizel, Virgilij in Franc ter njuni soprogi Dragica in Elza so pred časom proslavili zlato poroko. Obe družini že dolga leta živita v Melbourneu. V Slovenskem društvu Melbourne so slavljencem pripravili pravo presenečenje, Marcela Bole pa jim je spesnila posebno pesmico. Za tako dolgo in vzorno zakonsko življenje so Gomizelji res vredni velikega ČESTITAMO!
Marcela Bole

NA MNOGA LETA!

Cilki Zdražil iz Sale-a v Viktoriji želijo vsi njeni prijatelji ob njenem 87. rojstnem dnevu vse najboljše! Naj bo zdrava in še naprej tako dobre volje. Veliko sreče v bodoče!

IŠČEMO

Sestra nujno išče brata zaradi denacionalizacije:

Maksimilijan Umek, rojen 28.4.1921 v Komnu.

Lidija Kržišnik išče strica: **Bogdan Vidmar** (nazadnje živeč v Kununurra, WA).
Prosimo sporočite na Veleposlaništvo RS v Canberro

Glas Slovenije –
pokrovitelji:
The Voice of Slovenia –
Sponsors:

Tel.: (02) 9629 5922

Tel.: (03) 587 22115

Royal Guardian
Mortgage Corporation

Tel.: (02) 9787 4477

Tel.: (07) 3290 0879

Telefon: 0414 275657

OY NMS
SCANDINAVIA AB
IN LABORE VERITAS

Vaš slovenski poslovni partner - Finska
Your Slovenian Business Partner - Finland
E-mail: milan.smolej@kolumbus.fi

Po avstralskem kontinentu, v Tasmaniji, Novo Zelandijo, Argentino, ZDA, Kanado, Švico, Avstrijo, Italijo, Švedsko, Rusijo, na Japonsko, Finsko, Madžarsko in v Slovenijo

Arround Australia, New Zealand, Argentina, USA, Canada, Switzerland, Austria, Italy, Sweden, Russia, Japan, Finland, Hungary and Slovenia